

Un număr vechiu 7 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: N. C. SCHINA, Președinte la Curtea de Apel București

COMITETUL :

D. NEGULESCU, Profesor la Facultatea de drept din București
 G. PLASTARA, Prof. la Facultatea de Drept din București
 GR. CONDURATU, Consilier la Curtea de Apel din București
 V. ANGHELOVICI, Dr. în Drept din Paris
 ALEX. CERBAN, Dr. în Drept din Paris
 ALFRED JUVARA, Dr. în Drept din Paris
 Secretar de Redacție: E. C. DECUSARA, Dr. în drept din Paris, Șeful Statisticii Judiciare

ABONAMENTUL

Un an p. Bănci, Case Comerc. și Autorit. 200 lei
 „ Magistrați și Avocați . . . 120 „
 6 luni prețul cel de sus pe jumătate

APARE ODATA PE SAPTAMANA
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI, 5
 Lângă Palatul Justiției
 — TELEFON 18/29 —

A apărut legea asupra taxelor de timbru și înregistrare, cu modificările aduse prin Decretele-legi No. 1638 și 1221 bis/920, și expunerea de motive și indexul alfabetic, întocmită de D-l E. C. Decusara. Tipărită pe hârtie velină. Prețul 10 lei. Depozit general la „Curierul Judiciar“.

SUMAR

- Banchetul dat de Societatea „Curierul Judiciar“ în onoarea d-lui Aristide Blank, de Convivus;
- Este războiul caz de forță majoră? de d-l profesor G. Plastara;
- Funcționarea Curților cu jurați, de d-l Trajan Alexandrescu, Prim-președintele Trib. Teleorman;
- Cum se aplică leg. le. Decretul-lege 1420/920 de d-l E. C. Decusara;
- Biblioteca juridică No. 1, 2 și 3 de d-l Dem. D. Stoenescu, Bibliografie de E. C. D.

JURISPRUDENȚĂ :

- Curtea de Casație s. 1: Sima Anghelescu cu Nicolae Dinescu (Act total netranscris în registrul special. — Efecte);
- Curtea de apel Constanța: Hariclia A. Țangarde (Act autentic)
- Consimțământ. — Dol. — Dovedire. — Martor. — Presumpțiuni. — Admisibilitate);
- Trib. Comercial Ilfov s. 1: I. Savaris & Anzorovian cu Gheorghe & Co. (De cand curge și care e termenul de apel contra cârților de judecată date în materie de poprire?);
- Trib. Prahova s. 1: Sterie N. Lămoșcu cu X. (Contractelor în curs nu li se aplică sporul de chirie, cu o Notă);
- Judecătoria Ocol. Plenița-Dolj: Const. Chioru cu August E. Petrușian. (Pretențiunile rezultând din învoeli agricole trebuiesc valonizate în termen util, adică la data fiecărei campanii agricole pentru ca rătăciala să poată avea loc la 31 Decembrie ale anului agricol, iar executarea sa se poată face în termen de 2 ani dela acea dată).

Rezumatul Jurisprudenței Curților de apel și Casație

- *Apel I:* Prescripția dreptului la vocațiunea ereditară.
- *Apel II:* Schimbarea destinației imobilului închiriat Abuz de folosință. Desfășurarea contractului
- *Apel III:* 1. Procură legalizată de autoritățile polițienesti. Identitatea persoanei. Simpla certificare a autorității polițienesti este suficientă. 2. Apel. Mai mult de 144 rânduri. Taxa îndoită.
- *Apel IV:* Cămbie emisă din Atena. Plata în franci de aur. Validitatea plății în această monedă.
- *Casație 1:* 1. Dacă cu ocaziunea judecării cererii de rectificare de pensiu se pot invoca acte noi? 2. Motive de apel. Depunerea lor în termenul acordat de instanță. Nesemnarea lor de parte. Ratificarea în instanță. Valabilitate.
- *Casație s. II:* Servitor de hotel. — Insușirea obiectelor uitate de pasageri în hotel. — Delict de furt.
- *Casație s. III:* Arendas. — Lipsa de folosință de obiectul arendat. — Inadmisibilitatea cererii de scoadere din patentă.

Banchetul dat de Societatea „Curierul Judiciar“

în onoarea d-lui

ARISTIDE BLANK

În seara zilei de 29 Iunie a. c. la restaurantul Boulevard a avut loc banchetul dat în onoarea d-lui Aristide Blank de către Societatea „Curierul Judiciar“, ca mulțumire pentru activitatea depusă de d-sa la Paris, în favoarea studenției române și pentru sprijinul dat acestei societăți în îndeplinirea scopurilor sale culturale.

Banchetul a avut loc în mijlocul unei mari însuflețiri și au participat la el 44 persoane, printre cari d-nii avocați I. Boambă, Em. Fantazi, Al. Otulescu, S. Scarlat, d. la avocat Ella Negruzzi, d-ra avocat Cordelia D. Dobrescu, membri ai baroului, membrii consiliului de administrație, comitetul de redacție și colaboratorii revistei, funcționarii Societății precum și o delegație a lucrătorilor tipografi ai Societății.

Banchetul a fost prezidat de d. Dem. I. Dobrescu, decanul baroului de Ilfov și președintele Consiliului de administrație al societății, unul din făuritorii entuziaști ai acestui așezământ de cultură și inițiatorul acestei serbări. În aclamarea generală d-sa a luat cel dintâi cuvântul, arătând într-o fericită comparație că sărbătorim în d. Aristide Blank nu pe capitalistul reprezentant simbol prin frumoasa operă dramatică *Le repas du lion*, ci pe omul de energie și muncă, care adună mijloace spre a le revărsa ca o ploaie binefăcătoare, servind un interes nobil și obștesc.

D. N. C. Schina, directorul revistei noastre, luând cuvântul, a pus în lumină activitatea sărbătoritului la Paris în interesul studenției noastre și sprijinul ce l-a dat atât societății cât și revistei prin procurarea unei biblioteci juridice și a operelor necesare astăzi juriștilor din întreaga Românie. Mai departe d. Schina înțelege în sărbătorirea de astăzi colaborarea celor trei factori de producțiune: intelectualitatea, capitalul și munca, care garantează armonizarea și progresul social. Aducând elogii călduroase d-lui Dobrescu ca unui suflet de elită devotat cauzei, recunoaște marile sale merite în alcătuirea și bunul mers al societății, care astăzi deja este în măsură să răspundă chemărilor ei culturale. Expri-mând recunoștința d-lui Aristide Blank, tuturor colaboratorilor și sprijinitorilor revistei, lucrătorilor tipografi pe a căror muncă se sprijină intelectualitatea, aduce în fine omagiul său d-nei Negruzzi și d-rei Dobrescu, pen-

tru intrarea în barou și speră că noua d-nealor activitate va fi pusă în serviciul celor ce suferă de injustiție.

D. *Aristide Blank*, sărbătoritul, mulțumește inițiatorilor acestei serbări, care nu trebuie să vadă în domnia sa pe capitalistul, ci pe juristul, pe avocatul înseris în barou, care și-a dat silința să contribuie în limitele modestelor sale puteri la susținerea unei opere culturale în serviciul căreia s'a pus «*Curierul Judiciar*». Capitalul fără colaborarea tuturor factorilor de muncă și producție, fără intelectualitate, fără munca manuală, este steril și de nici un folos obștească. Adresându-se lucrătorilor participanți la acest banchet, d-sa îi salută cu vădită emoțiune, ca pe reprezentanții muncii, ca pe adevăratele albine, cari făuresc bunurile, le fac rodnice și folositoare celor mulți. În viață trebuie deosebiți cei muncitori de trântori, succesul este numai de partea celor vrednici; țărâșarul care supără pe calul de cursă nu-l poate împiedeca de a ajunge la țintă. Bea în cinstea președintelui banchetului și a tuturor comensalilor, mulțumindu-le pentru onoarea deosebită ce i s'a făcut și încheie urând societății toată prosperitatea la care are dreptul.

D-l Dobrescu a dat citire scrisorilor primite din partea d-lor Profesori Universitari Em. Antonescu și G. G. Mironescu, membri în consiliul de administrație al Societății, care apreciind însemnătatea serbării și calitățile morale și sufletești ale sărbătoritului, se scuză că sunt împiedicați de a participa la acest banchet.

D-l avocat I. Boambă, în numele juriștilor invitați, a spus în frumoase cuvinte satisfacția ce are de a vedea făurindu-se o operă de atâta însemnătate și însuflețirea cu care generația de astăzi poartă mai departe făclia dreptului.

D-l D. R. Ioanșescu, avocat și deputat, membru în comitetul de direcție al Societății, arată că astăzi factorul economic joacă primul rol ce trece în năntea celui juridic și, în opera constructivă concepția generală a economistului și financiarului este decizivă; relevă serviciile însemnate aduse de d-l Blank societății și revistei, și calitățile de financiar și economist ale sărbătoritului, cari numai din modestie, cu toate asistențele puse, a refuzat portofoliul de ministru, dovădind că poate servi țara și fără de această calitate oficială.

D-l avocat N. Stănescu, colaborator al revistei și censor al Societății închină în sănătatea sărbătoritului, pentru prosperitatea societății și revistei, și a d-lui Schina, sufletul acestei mișcări culturale.

D-l avocat I. Cohen, membru în comitetul de direcție al Societății, arată în cuvinte simptome activității depusă de d-l Schina până la sacrificiul persoanei sale pentru realizarea frumoaselor scopuri ale societății și revistei, pentru independența și ridicarea prestigiului justiției. Termină punând în evidență și însemnata contribuție a celui sărbătorit pentru mărirea mijloacelor necesare împlinirii acestei opere.

D-l V. Anghelovici, din comitetul de redacție al revistei, după ce arată partea sa în împlinirea societății, pune în evidență meritele neprețuite ale d-lui Schina, relevă roadele produse — cu sprijinul oamenilor de inimă, ale colaboratorilor distinși, cu entuziasma participare a sărbătoritului Blank, — ale revistei «*Curierul Judiciar*», ce stă în fruntea publicațiilor juridice din țară.

D-l P. Georgescu, directorul tehnic al tipografiei, arată că socialiștii nu sunt contra capitalului productiv și numai o înfrățire a lui cu intelectualitatea și munca manuală poate duce la nivelarea și armonizarea claselor sociale.

D-l *Stelian Popescu*, directorul ziarului «*Universul*», vice președintele consiliului de Ad-ție al Societății, reamintește, în calitate de reprezentant al presei, sprijinul mare ce i-a fost dat presei, în criza de hârtie din ultimul timp, de către cel sărbătorit. Autoritatea și prestigiul de care se bucură d-l Aristide Blank se datorează propriilor sale merite, în cât se poate spune că este fiul operelor sale.

D-l *Velescu*, ca cel mai tânăr colaborator al revistei noastre, spune că generațiunea sa primește cu mândria patrimoniul de muncă al generațiunii trecute și va ține mai departe legătura cu spiritul nou al vremurilor de azi.

D. *Ion S. Codreanu*, fondatorul revistei, face istoricul înființării «*Curierului Judiciar*» amintind de concursul dat acum 28 de ani de părintele sărbătoritului de azi. Arată mișcarea produsă de această revistă în 1894, în Parlament, în jurul menținerii secretului cambiilor protestate, făcând să triumfe ideea că interesul creditului reclamă publicitatea lor, constătit apoi prin legea care s'a votat atunci.

Amintește în treacă transformările luate de revista pentru a fi decăt mai mare utilitate juriștilor și aduce elogiul actualei direcțiuni ce a primit. Închină în sănătatea d-lor Blank, Dobrescu, și Schina.

D-l Colonel *Zăvoianu* censorul societății face o propunere în legătură cu sărbătoarea aceasta a muncii, ca d-l Blank să mai facă încă un gest, pe lângă atâtea câte a făcut și să creeze un mare Institut, o școală a muncii, pe frontispiciul căreia să fie scris: «*a fi cineva nu e nimic, a face ceva e totul*», cuvinte care intruchipează devisa sărbătoritului: școala va creia omenii ce ne lipsesc, caracterele.

D-l *Ion Fotino*, administratorul delegat al societății prezintă însemnătatea revistei «*Curierul Judiciar*» făcând elogiul colaboratorilor ei, precizează scopurile cardinale ale programului ei: Unificarea legislației, înfrățirea magistraturii cu baroul, independența justiției și dezvoltarea doctrinei și jurisprudenței în spiritul marilor vremuri ce trăim.

D-l Profesor *Plastara* într-o simbolică alegorie arată darurile sufletești ale directorului revistei, d. N. C. Schina, bea în sănătatea sa și a sărbătoritului.

D-na avocat *Ella Negruzți* a exprimat în cuvinte mișcătoare recunoștința pentru atențiunea acordată novelor avocate și promisiunea că vor lucra pentru asistența judiciară și vor pleca totdeauna urechea la suferințele celor nedreptățiți.

D-l avocat, *Em. Pantazi*, ridicând ultimul toast a sintetizat în foarte frumoase cuvinte rezultatele și faptele caracteristice ce se desprind din această sebară. Repararea injustiției ce se făcuse femeii prin ținerea ei departe de barou, ridicarea însemnătății «*Curierului Judiciar*» prin meritele direcției și sprijinitorilor ei, pînă care ocupă un loc însemnat sărbătoritul de azi, vede mișcarea ideilor generoase de azi, adevărul ce iese în lumină din înfrățirea capitalului, intelectualității și muncii, — devize scrise pe drapelul tricolor ce împodobește această masă — și triumful lor spre binele și salvarea Patriei.

Adunarea a luat sfârșit la orele 11 seara, fiecare ducând cu sine impresiunea unei înălțătoare serbări, prin care, consacrand munca devotată a unui om, s'a pus bazele unei opere folositoare Țării.

CONVIVUS.

Este războiul caz de forță majoră?

Problemul se pune în mod complet în termenii armătorilor: este războiul un caz de forță

majoră care să justifice neexecutarea sau suspendarea executării obligaţiunilor?

Soluţiunea acestui problem ne este dată de articolele 1082-1083, combinate cu art. 1156, relativ la pierderea lucrului datorit, care se interpretează, în mod unanim de doctrină şi jurisprudenţă, în sensul că forţa majoră, această cauză străină de voinţa debitorului, şi care, nu i se impută în caz când este o piedică absolută şi definitivă pentru executarea obligaţiunilor, dispensează pe debitor de executare, iar în caz când este o piedică temporară, întârzie executarea.¹⁾

Prin urmare, dacă războiul este o forţă majoră (s'a susţinut de altmintrelea, că este mai de grabă, un fapt al omului), aplicându-i-se soluţiunea de mai sus, reese că războiul nu justifică neexecutarea şi nu liberează pe debitor, decât numai în cazul când executarea obligaţiunii a devenit materialmente imposibilă, iar nu şi în cazul când ea a devenit dificilă şi prea costisitoare. Această soluţiune este de veche dată, ea a fost admisă de jurisprudenţa franceză în urma războiului din 1870. Ea este în perfectă concordanţă cu concepţiunea forţei majore pe care o întâlnim la jurisconşulţii romani. Aceiaşi concepţiune o găsim şi la Vinnius care defineşte forţa majoră: *quod humano ceptu praevideri non potest, nec cui pra-viso potest resisti*, adică ceea ce părţile contractante nu au putut să prevadă şi evenimentul cărui nu s'a putut rezista nici pentru cele prevăzute. (Cf. Laurent, *Principes de droit civil*, tomul VI, şi N-ile 259 şi urm.; Demolombe, *Contrats et obligations*, tomul I, No. 553; Vinnius, *Partit. juris*, cartea II, cap. 64.

Astfel deci distincţiune.

În caz de imposibilitate absolută şi definitivă de executare, contractul este desfiinţat şi debitorul liberat în mod irevocabil, chiar după terminarea războiului.

Imposibilitatea temporară, cum ar fi aceea care ar rezulta dintr-o întrerupere de circulaţie sau o bombardare, nu face decât să suspende sau să amâne executarea până ce cauza care împiedică această executare a luat sfârşit.

Acesta este principiu. El comportă, restricţiuni, pe care le expunem în mod succint.

1. Regula nu se aplică când forţa majoră este precedată de o culpă a debitorului. În acest caz, imposibilitatea de executare este imputabilă mai mult culpei debitorului decât forţei majore, şi pentru acest motiv, nu poate fi loc la dispensa de executare a obligaţiunii şi prin urmare, la exonerarea sau liberarea debitorului. Aceasta este soluţia care trebuie dată în cazul depozitarului care, deşi ar fi putut cu uşurinţă ascunde obiectele încredinţate, totuşi le-a lăsat în văzul duşmanului care le-a pradat. În acest caz, răspunderea depozitarului este aceeaşi ca în cazul când obiectele depozitate, au fost furate, din cauza lipsei de supraveghere din partea depozitarului.

Alta însă este ipoteza faptului debitorului. El nu trebuie asimilat cu culpa. Foarte adeseori, debitorul, prin fapta sa a exercitat poate un drept care este independent de contractul din care rezultă pentru el anumite obligaţiuni ce trebuie să îndeplinească. Aceasta este situaţia depozitarului care refuzând să arate duşmanului locul unde erau ascunse obiectele date în păstrare, acela ca represalii a incendiat casa. Sau este încă cazul debitorului care săvârşind un fapt inspirat de patriotism, ca uz de arme împotriva soldaţilor duşmani, sau refuz de a procura locuinţă sau obiecte trebuincioase acestora etc., prin asemenea faptă, debitorul şi-a atras din partea duşmanului represalii care a distrus lucrurile încredinţate. Nu se poate susţine că în asemenea cazuri forţa majoră (era precedată de culpa debitorului) şi deci acesta nu este exonerat dacă este imposibilitate de executare. Soluţiunea admisă este că debitorul e liberat de obligaţiune de oarece fapta ce a săvârşit în virtutea unui drept independent de contractul de unde derivau obligaţiuni pentru el, aceea faptă nu înlătură efectele forţei majore asupra contractului, efecte cari duc la ruptura contractului fără daune interese.

2. Excepţiune la regula forţei majore în caz de război derivând din convenţiunea părţilor.

În această privinţă clauzele sau stipulaţiunile ce este uzul a insera în contracte, sunt de mai multe feluri.

Părţile pot conveni ca cazurile de forţă majoră, sau numai cele ordinare ca grindina, bruma, etc., dar şi cele extraordinare, sunt în sarcina debitorului. În acest caz, se interpretează conform art. 1461, că părţile au prevăzut printre cazurile de forţă majoră extraordinară, şi războiul, mai ales dacă era iminent sau început în altă parte, şi încă nu e nevoie de a face vreo dovadă în această privinţă când s'a întrebuinţat expresiunea forţă majoră extraordinară care cuprinde: războiul, epidemiile, grevele, etc.

1) J. Wahl, *La guerre considérée comme force majeure spécialement en matière de vente de marchandises*. Revue trimestrielle, 1915, p. 353 şi urm.; idem, *Le Droit civil et commercial de la guerre*, Paris 1918. Brunet (Maurice), *La guerre et les contrats*, Paris 1917, (edit. Arthur Rousseau). Ventes et Marches—Louage des choses—Contrat de travail—Contrat de transport—Assurance; Tribunalul Sena din 15 Iunie 1915, Sirey, 1917, 2, 49 cu nota d-lui Wahl; Casaţia franceză 4 Aug. 1915, Sirey 1916; 1. 17; Curtea din Pothiers, 17 April 1916, Sirey, 1916, 2. 53; Curtea din Paris, 21 Dec. 1916. Dalloz, 1917, 2. 83 cu nota de Capitaint; Casaţie, S. II, decizia 65/919, *Curierul Judiciar*, 1920, No. 22-23; Curtea de apel Buc., S. III, dec. 90/920, Curtea de apel Buc., S. I, dec. 40/918, *Curierul Judiciar*, 1920, No. 30-31, p. 252 (nota de Plastara); Trib. comercial Tuluza din 1 Iunie 1915, Dalloz, 1916, 2. 112 cu nota aretistului; Casaţie civilă franceză 4 August 1915, Dalloz, 1916, 1. 22 cu nota aretistului.

Se poate însă stipula în mod expres că debitorul ia asupra și forța majoră în caz de război. Această stipulațiune este perfect valabilă (art. 1461).

Aceasta nu vrea să zică că părțile contractante nu pot insera și clauze contrarii, adică să prevadă că războiul va suspenda executarea obligațiunilor sau va desființa contractul. În acest caz, s'a interpretat că războiul este considerat ca o condiție suspensivă, iar nu ca o forță majoră și în caz când faptele de război care au loc în realitate, împiedică în mod absolut executarea obligațiunilor părților contractante, acestea, cu toată clauza, sunt dispensate de executare, ceea ce înseamnă că clauza nici nu adaogă nici nu schimbă nimic dreptului comun.

Se aduce însă prin această clauză, o derogare dreptului comun, în cazul când războiul nefiind o piedică pentru executarea obligațiunilor, această executare totuși, în virtutea clauzei, poate fi suspendată, sau contractul chiar rupt prin simplul fapt, al survenirei războiului.

3. Regula dreptului comun este deasemeni răsturnată, în caz de punere în întârziere. Consecințele forței majore rezultând din război sunt, ca și pentru celelalte cazuri de forță majoră, puse în sarcina debitorului, în conformitate cu art. 1156, dacă lucrul a pierit sau s'a pierdut, după punerea sa în întârziere, afară numai dacă această pierdere nu s'ar fi întâmplat și la creditor, dacă i s'ar fi dat lucrul.

În ceea ce privește proba forței majore, ea incumbă debitorului care o invoacă spre a se libera de obligațiune, în conformitate cu regula dreptului comun în materie de probe (art. 1169).

Dacă creditorul alegă că forța majoră a fost precedată de o greșală a debitorului, care împiedică exonerarea acestuia, proba acestei obligațiuni îi incumbă, căci *reus in exceptione fit actor*, și lui i se aplică atunci principiul: *actori incumbit onus probandi*.

După o veche jurisprudență (Casatie civ. franc. din 19 August 1874, Sirey, 75, 1, 24), instanțelor de fond, li se recunoaște puterea de a aprecia dacă războiul a produs imposibilitate temporară sau definitivă de executare a contractului, iar Curtea de Casatie controlează însemnătatea legală a faptelor și consecințele legale ce judecătorul fondului a făcut să decurgă din forța majoră rezultând din război.

Pentru a dovedi forța majoră, toate mijloacele dreptului comun, martori sau prezumțiuni sunt admise.

* * *

Sanctiunile forței majore sunt multiple și variază după spețe. Practica arată că cazurile de imposibilitate absolută și definitivă de executare sunt rare. De obicei imposibilitatea este temporară,

și odată dispărută, obligațiunea trebuie executată în principiu.

De cele mai multe ori, forța majoră a făcut executarea obligațiunei dificiltoasă dar nu cu totul imposibilă.

Se poate că oprirea comerțului unui anumit fel de mărfuri (armele de război) să facă executarea contractului imposibilă momentan, dar contractul nu este pentru aceasta rupt, căci, după dispariția obstacolului el trebuie executat.

În executarea acestor obligațiuni, se ține bine înțeles seama de prorogațiunile, moratoriu și cele lalte măsuri ale legilor excepționale, mobilizarea părților contractante, etc.

În ceea ce privește lipsa materiilor prime, ea este o forță majoră în cazul când a fost imposibil pentru fabricant de a și le procura; ea nu constituie însă un caz de forță majoră, când materiile prime s'ar fi putut găsi însă cu prețuri mari. (V. Tribunalul comercial din Loche, 21 Ian. 1915, Gazette des Tribunaux, 30 Mai 1915).

Privitor la obligațiunile de bani, ele nu întâmpină mai nici o dată o imposibilitate definitivă de executare. Plata poate fi suspendată. Nici o forță majoră însă nu poate dispensa pe debitorul unei sume de bani de executarea obligațiunei.

Cumpărătorul este ținut să plătească integral prețul mai curând sau mai târziu; aceasta este altă chestiune, dar după cum vânzătorul nu are dreptul la vreo majorare de preț, în caz de ridicare a costului de producție, tot astfel și cumpărătorului nu i se poate acorda nici o diminuare a prețului obiectelor de cumpărare, pentru dificultățile ce ar întâmpina din cauza războiului.

Cumpărătorul este, de asemenea, ținut să ia în primire lucrurile cumpărate la epoca fixată, afară numai dacă dovedește imposibilitatea completă de transport.

Sanctiunea neprezentării la termen a cumpărătorului, este pe lângă posibilitatea pentru vânzător de a cere daune interese, și rezilierea contractului.

După cum se vede din cele ce preced, în materie de vânzare de mărfuri, forța majoră poate împiedică pe vânzător să-și procure marfa vândută sau dacă și a procurat-o, să o poată transmite — două elemente în care se descompune obligațiunea vânzătorului de a predă lucru (Wahl, op. cit. pag. 388) — iar în ceea ce privește pe cumpărător, forța majoră influențează asupra obligațiunilor sale care sunt: plata prețului și primirea lucrurilor cumpărate.

Aceste efecte ale forței majore se întâlnesc mutatis mutandis și în celelalte contracte speciale.

Sanctiunile forței majore sunt lăsate la latitudinea judecătorului care poate pronunța rezilierea parțială sau totală a contractului, cu sau fără

daune interese, după cum poate foarte bine acordă prorogări pentru executarea sau a aplică dreptul comun prevăzut în art. 1082—1083.

În ce privește termenele de grație, s'a menținut că ele nu se pot acorda decât în materie de plată, aplicându-se în ipoteza unui debitor nenorocit, care inspiră compătimire, și că nu este loc, prin urmare, de a fi extinse pentru executarea altor feluri de obligațiuni.

Rezilierea contractului poate fi cerută, în caz de forță majoră, de partea care nu este în culpă. S'a susținut că prin aplicațiunea art. 1020 (exceptio non ad impleti contractus) un drept corespunzător ar exista și pentru cealaltă parte, așa că aceasta ar putea spune «războiul mă împiedică să execut obligațiunea ce-am contractat, deși în principiu contractul trebuie să fie executat mai târziu, fiindcă d-ta poți cere rezilierea contractului, de oarece mai târziu executarea obligațiunei mele nu ți-ar mai fi de nici un folos, de ce nu aș avea și eu, ca măsură de reciprocitate, dreptul de a cere rezilierea, pentru cazul când d-ta nu te-ai mișca».

Nu contestăm că art. 1020 se aplică și în materie de neexecutarea fortuită și că, în baza acestui articol, judecătorul când apreciază că, în intențiunea părților, a fost ca executarea să fie făcută în vederea unei folosințe imediate, să pronunțe rezilierea fără daune-interese pentru nici una din părți sau să aplice teoria culpei comune. De aci însă până a susține că art. 1020 stabilește două drepturi corolare, reciproce, este o mare distanță, căci această interpretare are inconvenientul de a violă spiritul legii care acordă facultatea de a cere rezilierea numai pentru partea contractantă care n'a obținut îndeplinirea obligațiilor.

În afară de reziliere, care presupune executarea contractului și obligă pe părți a da înapoi lucrurile primite, ceea ce este o complicație, mai există pentru judecător și alte mijloace, ca rezoluțiune sau suspensiune. Sunt cazuri în cari se pot acorda mai multe suspensiuni. Regula precisă în această privință nu se poate formula aici, după cum s'a spus, chestiunea de fapt va determina soluțiunea juridică.

În Franța, s'a considerat că dreptul civil ordinar nu este suficient și de aceea s'a legiferat asupra forței majore în contracte. Legea din 21 Ianuarie 1918 privitoare la contractele de predație și alte contracte comerciale încheiate înainte de război este făcută în spiritul că comuna intențiune a părților trebuie căutată și trebuie să se lăsa de asemeni seamă și de situațiunea economică ce părțile au avut în vedere, și chiar în cazul când au prevăzut războiul, să se interpreteze că ele nu au putut prevedea un asemenea formidabil război.

Iată textul art. 2 al acestei legi: «Independent de cauzele de rezoluție rezultând din dreptul comun sau din convențiuni, contractele comerciale încheiate înainte de război pot fi rezolute după cererea uneia din părți, dacă e stabilit că din cauza stărei de război executarea obligațiilor unuia din contractanți îi va atrage sarcini sau îi va cauza un prejudiciu a cărei importanță ar depăși cu mult previziunile care puteau fi rațional facute la epoca convențiunei.

Rezoluțiunea este pronunțată, după circumstanțe, cu sau fără daune interese.

Judecătorul, când acordă daune-interese, trebuie să le reducă dacă constată că, din cauza stărei de război, prejudiciul a depășit cu mult pe acel pe care contractanții puteau să-l prevadă.

Judecătorul poate de asemeni, după cererea uneia din părți, să pronunțe suspendarea executării contractului pe un timp ce determină.

Acesta fiind textul, trebuie să remarcăm că el vizează numai contractele cu caracter comercial pentru ambele părți sau pentru una din ele numai. Era nevoie de un asemenea text sau principii generale admiteau soluțiunile de mai sus? Chestiunea a fost discutată. (Cf. Wahl, *Législation civile de la guerre du 1-er janvier au 30 juin 1918*. Revue trimestrielle 1918, N-rele 75—85, p. 269 și urm.). În doctrină, s'a susținut că rezoluția contractelor este admisă când survine o situațiune anormală, extraordinară, pe care părțile n'au putut să o prevadă, și care este absolut independentă, de voința debitorului. Această soluție a fost explicată și prin o veche teorie a clauzei rebus sic stantibus, care ar fi de stil sau subînțeleasă în contracte și care își are obârșia la glosatori (Bartolus) și la autorii dreptului natural din secolul al XVI-lea (Grotius).

Pothier însă și codul Napoleon au vorbesc în mod expres de ea, pe când unii autori germani și austriaci au afirmat că, ea ar fi consacrată de codul civil austriac, în materie de promisiune de contractare, și de codul civil german (§ 321).

Adevărul este că chiar codul nostru civil conține unele aplicațiuni în materie de comodat, depozit, restituire de dotă, etc.

Confundată aci cu eroarea, aci cu leziunea, aci cu cauza, clauza rebus sic stantibus ar atenua rigoarea soluțiunilor interpretării date de doctrină și jurisprudență, în materie de forță majoră, pe care le-am arătat și care sunt bazate pe principiul că convențiunile țin loc de lege între părțile care le-au făcut.

Nu vedem nici un inconvenient a admite clauza rebus sic stantibus, ca fiind în conformitate cu spiritul și textul codului civil.

Această teorie este însă combătută de profesorul francez H. Capitant (v. nota precitată), care susține pe de o parte că concepțiunea codului

nostru civil, analoagă dealtmintrelea cu cea romană, consideră stabilitatea contractelor ca un principiu preponderent, fiind unul din fundamentele esențiale ale ordinii sociale; iar pe de altă parte, că clauza *rebus sic stantibus* nu poate fi admisă nici în baza art. 970, nici în baza art. 977.

Art. 970 c. civ. rom., corespunzător art. 1134 § 3 c. civ. francez, prevede că convențiunile trebuiesc executate cu bună credință. Partizanii tezei care admite ca subînțeleasă sau de stil clauza *r. bussic stantibus*, susțin că este loc la aplicarea art. 970 și că, prin urmare, dacă starea economică din momentul încheierii contractului s'a schimbat (posterior) cu totul în structura ei esențială, buna credință este o piedică la executarea convențiunei. D. Capitant critică această teorie. După d-sa art. 970 nu poate fi interpretat precum se face în teza opusă, căci atunci ar însemna să se creeze o cauză specială de reziliere pe care s'ar putea să o invoace orice contractant când, prin împrejurări posterioare executarea convențiunei a devenit mai grea decât s'a putut prevedea în momentul încheierii convențiunei. Or, aceasta nu numai că este contrar spiritului codului civil în materie de convențiuni, dar art. precedent (969), după ce stabilește principiul că convențiunile au putere de lege între părțile contractante, spune că ele nu se pot revoca decât prin consimțământ mutual, ceiace exclude rezilierea prin voința unuia din contractanți. În fine, autorul completează argumentarea sa, susținând că nu însemnează a fi de rea credință când ceri să se execute angajamentul luat chiar când dela facerea contractului au survenit evenimente neprevăzute, ba chiar în acest caz interesul este ca convențiunea să fie menținută și să se execute.

În ceiace privește art. 977, în conformitate cu care interpretarea contractelor se face după intențiunea comună a părților contractante, iar nu după sensul literal al termenilor întrebuințați, d. Capitant declară acest text de asemenea inaplicabil în ipoteza noastră, căci el nu poate însemna decât că atunci când există îndoială asupra înțeleșului vreunei clauze din contract, aceasta trebuie interpretată având-se în vedere numai ceiace a făcut obiectul schimbului de voinți dintre părțile contractante, adică intențiunea lor comună. De aceea, este excesiv după opinia d-lui Capitant, să se susțină că în baza art. 977, se poate obține rezilierea contractului pe motiv că dacă părțile ar fi prevăzut ivirea războiului care a răsturnat cu totul ordinea economică din momentul încheierii convențiunei, ele nu ar fi contractat și că, prin urmare, angajamentul făcut nu intră în comuna intențiune a părților.

Interpretarea d-lui Capitant, bazată pe ideea că codul civil, admitând în aceasta tradițiunea

dreptului roman, a înscris pe frontispiciul său principiul stabilității convențiunilor și al executării angajamentelor luate, ca absolut indispensabil pentru menținerea ordinii sociale, această teorie a determinat fără îndoială pe legiuitorul francez să confecționeze legea din 21 Iunie 1918, despre care ne-am ocupat mai sus, pentru ca cu chipul acesta să se vină în ajutorul contractanților în caz când executarea contractelor prevăzute în acea lege a devenit oneroasă.

Un decret italian din 27 Mai 1915 stabilise același principiu declarând că cu privire la obligațiunile contractate înaintea mobilizării, războiul este considerat ca forță majoră atât în caz de imposibilitate de executare cât și în cazul când executarea a devenit cu totul oneroasă.

* * *

Tot în aceleași condițiuni ca și teoria care admite existența tacită a clauzei, *rebus sic stantibus*, se prezintă și aceia inaugurată de jurisprudența administrativă franceză cunoscută sub numele de teoria nepreviziunei. Această teză a fost admisă de Consiliul de Stat în materie de contracte de concesiune de lucrări publice și de adjudecare de furnituri publice. În virtutea acestei teorii, se ajunge la soluțiuni identice cu cele de mai sus, privitor la executarea contractelor, admițându-se ideea că părțile, chiar dacă au înscris clauza risurilor războiului, nu au putut prevedea un război care să schimbe, cum a făcut cel ce s'a perpetrat, structura societății, absorbind cu desăvârșire plenitudinea forțelor materiale, economice, financiare și umane ale aproape întregului univers. D-l Capitant care combate teoria nepreviziunei, în materie de drept comun, o justifică pentru contractele de lucrări publice, nu fiindcă aceste contracte ar fi susținut aplicabilității dreptului civil, dar fiindcă nu există pentru aceste contracte publice, ca pentru cele încheiate între particulari, opoziție de interese. Din potrivă. Administrația vede în antreprenor sau concesionar un asociat și urmărește același scop ca el, adică ca lucrările sau serviciile să fie bine executate sau bine îndeplinite.

De aceea, ar fi excesiv ca riscurile extraordinare să fie puse în sarcina concesionarilor sau întreprinzătorilor de lucrări publice, căci contractele publice sunt făcute în vederea necesităților interesului general și nu conțin ca contractele între particulari trângerea unor interese rivale.

În definitiv, regretăm că nu putem admite în totul teza susținută de d. Capitant. Recunoaștem că este de primejdioasă teza contrară, mai ales pentru securitatea comerțului, și suntem de acord cu distinsul autor francez pentru a constata că multiple sunt repercusiunile rupturii unui con-

tract comercial care poate desagrega o întreagă serie de operațiuni. «Industriașul, spune în proprii termeni d. Capitant, care a fixat prețul de vânzare al produselor sale după prețul de cumpărare al materiilor prime, nu va putea să-și fină angajamentele, dacă aceste materii nu-i sunt predate conform contractului, și comerciantul care, la rândul său, a revândut produsele cumpărate dela industriaș, va fi pus și el în imposibilitate de a executa».

Nimic mai adevărat. Dar, totuși, credem că teoria nepreviziunii este susceptibilă, în baza echității, de o aplicațiune cu mult mai întinsă și că numai mulțumită ei se pot împiedica îmbogățirile nedrepte ale unora și ruinele nenorocite ale altora, și unele și altele deopotrivă de neașteptate și de neprevăzute.

În ceiace privește admiterea acestei teorii de către jurisprudența Consiliului de Stat din Franța, aceasta nu ne miră cătuși de puțin, căci știm că această înaltă jurisdicțiune a rupt de mult cu interpretarea intransigentă a spiritului și textului codului civil²⁾.

GEORGE PLASTARA

Profesor la Universitatea din București
Avocat

Funcționarea Curților cu jurați

Toți magistrații, cari au avut sarcina de a prezida, în ultimul timp, Curțile cu Jurați, au rămas, de sigur, cu impresiunea că aceste instanțe de presiune sunt atinse și amenințate încă într-o mai gravă măsură, de o adevărată stare de marasm, sinonimă, aproape, cu desființarea lor.

Sesiune după sesiune, procesele sorocite se amână pentru motivul că jurații, eșii la sorți, nu se prezintă în număr îndestulător.

Acuzații se eternizează în prevenție așteptând ora judecății, la care au dreptul cu o clipă mai curând, iar alții reușesc să se servească de această împrejurare spre a exploata, cu folos, sentimentalitatea judiciară, obținând libertatea provizorie a cărei oportunitate, în cele mai multe cazuri, este îndoieală.

La aceste neajunsuri, trebuie să adăugăm, de asemenea, perturbațiunile ce se produc în mersul lucrărilor tribunalelor prin întreruperea activității lor, datorită sesiunilor extra-ordinare.

Cât privește despre sancțiunile, pe cari codul de procedură penală le oferă pentru preîntâmpinarea sau curmarea acestei stări de lucruri, ce să mai vorbim?

Ele sunt o glumă, întrucât, sau, devia iluzorii prin prezentarea clasicei certificat medical—adevărat panaceu universal în această materie—sau sunt atât de nefusemnate, în cât nu pot constitui o injoncțiune la datorie a cărei îndeplinire prezintă o perspectivă mai penibilă de cât însăși sancțiunea.

Dar în afară de aceasta! Cine mai este, astăzi, naivul care să creadă în eficacitatea miraculoasă a sancțiunilor represive, atunci când ele nu sunt altceva de cât soluțiunea simplistă și comodă a unui legiuitor care, neputând pătrunde adevăratul înțeles al vremurilor și împrejurărilor, își închipue că edictarea unei sancțiuni este suficientă spre a obține remedierea unei stări de lucruri în care este ceva fals și anormal și în care rezistența omenescă nu e o sursă creatoare a delinquenței, ci o mișcare reflexă și fatală, o reacțiune firească pentru întoarcerea ordinii logice a lucrurilor.

Sentimentul de revoltă provocat, la unii, de această pasivitate a juraților nu a putut, însă, să reziste unei judecăți senine. În adevăr, nu ei sunt marii vinovați în această situațiune.

Cine nu știe, sau cine, cel puțin, nu și poate închipui ce însemnează sarcina de jurat pe aceste timpuri, cu deosebire atunci când cel chemat a îndeplini această însărcinare publică, nu și are domiciliul în orașul de reședință al Curței?

Câte neplăceri, câte privațiuni și, mai ales, câte cheltueli!

E de-ajuns să ne gândim la calvarul unei călătorii cu trenul, la riscul, aproape de neînălțurat, de a nu găsi o cameră în condițiuni omenesti și obligațiunea de a cheltui sume disproporționate în cele mai multe cazuri cu mijloacele celui care face asemenea cheltueli, spre a ne da seama de atitudinea juraților.

Jurații nu vin, jurații refuză prestarea unui serviciu legitim cerut și deci legalment datorii, vor striga unii, dintre D-v, deci să li se aplice la rigoare, și dispozițiunile art. 192 c. penal, căci mai presus de greutățile și sacrificiile ce au să îndure trebuie să existe conștiința datoriei îndeplinite!

În ceea ce mă privește, găsesc că voluptatea cantiană a imperativului categoric nu poate constitui un argument atât de hotărâtor și o ispită atât de atrăgătoare pentru proletații intelectuali, patențarii de casa a doua, pensionarii cu 1500 lei pensiuene anuală și proprietarii funciari cu venituri de 1500 lei pe an, spre a-i determina să iea, de la gura copiilor, ultimul ban numai spre a și plăti, pentru timp de 15 zile, titlul de organ al justiției populare.

Și atunci, acești cetățeni preferă să rămână liniștiți la căminurile lor modeste, hărăzind, la rândul lor, aceeași fericire și acuzaților deținuți, cari, și ei, continuă să rămână mai departe în căminul lor forțat dar, desigur, ceva mai puțin plăcut.

Nu aprob gestul juraților, dar nici nu am curajul de a pronunța în contra lor un verdict de neîndurată condamnare.

Condamn, în primul rând, autoritatea centrală a statului, care stă nepăsătoare în fața acestei situațiuni, fără a se gândi la soluțiunea ce ea reclamă.

Este nedrept, este vădit nedrept, ca statul să oblige pe cetățeanul jurat să facă sacrificiul timpului, muncii și banului său fără a-i asigura o echitabilă compensațiune.

Acasta este o concepțiune obtuză și nedemnă.

Sub nici-o formă, statul nu trebuie, ca nimeni altul, să și creeze beneficii în detrimentul cui-vă. Ceea ce pretinde statul de la jurați nu este un sacrificiu.

Ideea de sacrificiu cuprinde în ea noțiunea superioară a unei concesiuni, a unei stîrbiri a drepturilor, situațiunilor sau persoanei noastre pentru un obiectiv, a cărui realizare este și trebuie să rămână deasupra durerilor și privațiunilor individuale.

2) Vezi cele ce am spus în această privință în lucrarea noastră: *Du droit de réduction des conventions et dispositions* (Paris, Ed. Sirey, 1914).

Nu ori-ce interes al statului poate autoriza puterea centrală la dreptul de a i impune cetățenilor un sacrificiu.

Statul nu poate fi considerat ca înzestrat cu dreptul de negațiune al averii, fericirii sau vieții individului decât atunci când aceste valori sunt esențial trebuitoare fericirii colective.

Nu mai finalitatea superioară a măsurii, impusă de autoritatea statului, poate ridica actului caracterul lui abuziv, dându-i nuanțe variate și progresive ale sacrificiului conștient, dela abandonarea banală a unui obiect de mică însemnătate și până la imolațiunea sublimă a vieții.

În nici un caz datorile curente ale statului, cari se confundă cu însăși misiunea sa de organ de conservare nu pot fi schimbate în obligațiuni puse în sarcina cetățenilor.

Obligațiunea de a asigura mersul normal al justiției se confundă, în chip firesc, cu aceia de a înlesni factorilor chemați la exercițiul această funcțiune socială, îndeplinirea misiunii lor. Statul nu poate cere ca pe lângă munca prestată de cetățenii jurați, aceștia să fie obligați la o contribuțiune în bani sub forma cheltuielilor ce au la suport.

Această pretențiune ar fi, pur și simplu, o spoliațiune.

E cu totul curios, cum de a nu se pricepe toată marea antichitate, ce se găsește în baza acestei stări de lucruri.

Inerția noastră, în asemenea împrejurări, este cu atât mai puțin scuizabilă cu cât, în lipsa unei spontaneități legislative—care, de altfel, nu ne lipsește pentru atâtea fleacuri—putem găsi un indemn, o îndrumare în legislațiunea franceză.

În Franța, legea din 19 Martie 1907 și decretulele complementare ale acestei legi din 5 Aprilie 1907, 17 Iulie 1908 și 28 Iunie 1907 au asigurat juraților, chemați la serviciul unei sesiuni, o echitabilă indemnitate pentru transportul și întreținerea lor.

De sigur, că o asemenea indemnitate, acordată și la noi, nu ar fi o sinecură. Mijloacele ar putea fi repede găsite dacă bugetul statului ar fi ușurat de lesul parasitismului.

Totuși, cine se gândește la o asemenea inițiativă? Ministerul nostru de justiție pare a avea o adevărată idiosincrazie pentru orice reformă. Înzestrat cu o organizare mai pres de orice critică, acest departament s'a amestecă în formulele unei burocrații sterile. Empirismul birocratic îl înconjoară ca o adevărată cîrășă, grație căreia nevoile și curentele cari frământă viața juridică a țării nu ajung până la dănsul.

Ministrii cari vin în fruntea departamentului se succed — după pitoreasca expresie a unui senator — ca niște amuzante umbre chineze... Iar în timp ce pe ecranul departamentului se proiectează figurile fugitive ale acestor musafiri, atâtea probleme așteptă soluțiunea lor, atâtea chestiuni așteaptă dreptatea ce întârzie să vină.

Chestiunea, ce aduc în discuțiune, ar merita totuși atențiunea burocrației ministeriale. Ea nu trebuie privită numai în latura ei bugetară, căci aceasta ar fi o judecată de negustor de coloniale, judecată destul de familiară, după cât se pare, ministerului de justiție.

Semnalaarea acestei chestiuni ar trebui să fie echivalentă cu rezolvarea ei.

Scrupulele unor meschine economii trebuie să cedeze înaintea interesului social superior, pe care

îl prezintă necesitatea funcționării normale a instanțelor de represiune criminală.

Scriu aceste rânduri fără să-mi fac vre-o iluzie de rezultatul lor.

M'am deprins să văd că rostul protestărilor, pe lume, este ca să rămână neascultate.

S'ar părea, sub acest report, că inima, urechile și creierul conducătorilor sunt un simplu lux anatomic...

Cine se mai ocupă azi să mai citească prin reviste, mai ales juridice, critica instituițiilor?

Sunt atâtea altele de făcut mai înainte, sau, mai bine zis, sunt atâtea lucruri bune cari nu trebuiesc făcute!

Vieța merge și fără reforme... Aceasta o știu, prea bine, burocrații noastre; o știu, tot atât de bine, și ministrii noștri de justiție.

Ei sunt partizani, adânc convinși, ai transformismului mecanic și fatal al materiei, adevăr rămas în picioare de la filozoful grec Heraclit și până la Darwin...

Nu știu de ce, când am prilejul să văd îngustimea de vederi și chinezăriile celor puși să ne îndrumeze, sunt copleșit de o imensă durere interioară, amestecată cu un sentiment de revoltă, gândindu-mă că adâncimile albastre ale orizontului nu vor să-și arate întreaga lor splendoare cu o egală bună-voință înă și cu un egal farmec tuturor ochilor omenesci..

TRAIAN ALEXANDRESCU

Prim Președintele Trib. Teleorman

Aprilie 1920.

CUM SE APLIC LEGILE

Decretul-lege 1420/920

«O lege bună, dacă se aplică rău, e marea de cât o lege rea, care se aplică bine» D. Bellet. Le mépris des lois.

După trei luni de aplicațiune a decretului-lege care regulează raporturile dintre proprietari și chiriași, putem să facem oarecari observații pe cari practica le-au impus cu o evidență de netăgăduit:

1) Din cauză că legiuitorul nu a căutat să înfrâneze șicana, numărul proceselor este atât de mare la comisiile arbitrale, câte 50—60 pe zi, în cât ele se amăn și li se dau termene peste 3—4 luni de zile, cu tot caracterul de urgență al legii (art. 21). Judecătorul, ca președinte al comisiei, vede, dar n'are mijloace de a înfrâna răul, căci legea însăși îl desarmază. Și atunci se va ajunge la acest rezultat extraordinar: va trece termenul de prelungire a contractelor (1922) fără ca diferendele să fi fost soluționate, proprietarii și chiriași vor rămâne țarași cu iluzia unei legi bune în principiu, dar neaplicabilă în practică.

Și de sigur, legiuitorul ar fi putut evita aceasta, cu atât mai mult, cu cât avea pildă în legea similară franceză din 19 Sept. 1919, care prevede o amendă dela 5000—12000 fr. părții care va fi făcut o acțiune nedreaptă și în spirit de șicană, pe lângă daunele cauzate părții prejudiciate.

2) Decretul-lege are o redacțiune care dă loc la multe neprecizări, de cari profită întotdeauna avocații inventivi în mijloace dilatorii (incidente), prelungind dezbaterile de cele mai multe ori în mod inutil, împiedicând astfel soluționarea celorlalte procese cari, din lipsă de timp, se amână peste 3—4 luni și nu se știe dacă la termenul sorocit, cele mai din coadă de pe listă nu vor suferi o nouă amânare. De aceia cu drept cuvânt, s'a zis de către bunul simț popular: că noua lege e făcând mai mult în favoarea avocaților decât a justițiabililor...

3) Unii arbitri, cu toate dispozițiunile categorice ale d-legei (art. 15 și 16), tipesc nejustificat la ziua judecătii, iar procesele se amăn din oficiu. Și desigur acești arbitri vor găsi destule mijloace ca să eludeze sancțiunea legii!... N'avem destule

pilde cu Curțile cu Jurați! Și aceasta se repetă mai la fiecare judecatorie în cursul săptămănei.

4) D.-lege în art. 19 prevede că, comisiunile arbitrale vor stabili prin organele polițienesti (!) locuințele de închiriat, mobila/e sau nemobila/e, cari au devenit disponibile.... Până acum nu s'a aplicat nici odată această dispozițiune, și totuși imobile disponibile de închiriat sunt și se închiriază pe sume fantastice! Prețul odărilor mobilate s'a dublat de cdt era înainte de aplicățiunea noului decret. Se va zice: chiriășii de ce nu reacționează și nu denunț cazu-le? — Ca să fie trimiși apoi la comisiunile arbitrale, unde li se vor elerniza procesul!

5) Tot art. 19 din d.-lege prevede că prin același organ se va stabili un tablou de persoane cari au venit în București după 15 Aug. 1916 și cari nu justifice necesitatea locuirii lor dintr'un vădit interes de serviciu public sau de familie.

Iată o dispozițiune minunată! Aplicatu-s'a vreodată? În Franța numai o singură razzie a făcut disponibile în Paris peste 3000 imobile. În București, nu exagerăm, dar s'ar face disponibile între 5—10000 imobile, înțelegând și odăile sau apartamentele mobilate.

Și atunci, când constatăm toate acestea, mai putem avea pretenția ca justițiabilii să aibă încredere în legi, oricât de bune ar fi ele, când rămân literă moartă sau se aplică în contra spiritului lor? Nu lasă ele să subziste o revoltă sufletească îndreptățită, din care va izvorî poate mâine anarhia?

Iată întrebări asupra cărora juristii vor trebui să reflecteze, căci, cum a spus-o Bellet: «O lege bună dacă se aplică rău e mai rea decât o lege rea care se aplică bine».

Și în deosebi d. Ministru al Dreptății ar trebui să intervica ca aceste anomalii să dispară, căci desordinea protejată sub scutul unei aparente dreptăți e mai de temut decât ordinea impusă prin de-ordine.

E. C. DECUSARĂ.

BIBLIOGRAFIE

Biblioteca Juridică, No. 1, 2 și 3 Tip. «Ramuri», Craiova.—Prețul fiecărui număr 3 lei.

Sub îngrijirea distinșului avocat craiovean și colaborator al acestei reviste d. Dem. D. Stoenescu, apare la Craiova Biblioteca Juridică, publicațiune periodică, care își propune de a desmormănta de sub praful vremii scrierile juridice a celor mai de seamă jurisconsulti pe care i-am avut.

În No. 1 al Bibliotecii se publică proiectul de lege al lui Eugen Stătescu: Consiliul legislativ, însoțit de erudită expunere de motive a autorului.

Chestiunea tratată de Eugen Stătescu cu competența recunoscută răspunde și acum unei tendințe imperioase simțite și îndeplinește totdeodată și «o prescripțiune constituțională».

Dacă proiectul lui Eugen Stătescu s'ar fi transformat complet în lege (el a fost votat numai de Senat în sesiunea dela 1885-86) n'am mai fi asistat astăzi la eflorescența de decret-elegi, datorită unor legislatori improvizați, cărora principiile de drept nu le erau toemai familiare, creind astfel o jurisprudență în marginea dreptului.

Un comitet legislativ permanent, conform art. 130 din constituție, «care să fie însărcinat cu elaborarea și redactarea proiectelor de legi și cu facerea regulamentelor destinate de a asigura executarea legilor», devine și mai imperios înfăptuirea lui, mai cu seamă, că suntem în pragul unei bogate legislații, care va pune bazele legislațiunii României-Mari.

În No. 2 al Bibliotecii se publică interesanta monografie a răposatului jurisconsult Mihail D. Kornea: «Despre efectele divergenței în corecțional», Kornea, care a dus o luptă contra Casației pe această temă, ajunge la concluzia întemeiată că: în materie corecțională nu trebuie să se declare divergență, nici paritate: în cazul când nici o opinie n'ar întruni majoritatea legală, opi-

nunea favorabilă preventivului prevalează și formează sentința».

În No. 3 se publică un documentat studiu al d-lui Consilier C. Hamangiu despre: Proprietatea intelectuală dreptul de autor.

Notițele bibliografice cari însoțesc fiecare număr completează în mod fericit monografiile.

Biblioteca juridică, umple astfel un gol simțit în publicistica juridică și d-lui D. Stoenescu îi revine marel merit de a fi realizat o operă pe cât de practică, pe atât de utilă, pe cari orice jurist o poate avea la îndemână.

E. C. D.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 2 Iunie 1919

Președenția d-lui C. R. MANOLESCU, Prim-președinte

Sima Angelescu cu Neculai Dinescu

Decizia No. 101

Dotă. — Imobil. — Act dotal netranscris în registrul special. — Neopozabilitatea lui față de un terțiu achizitor de bună credință. — Acțiune în revendicare. — Prescripție. — Just titlu. — Buna credință. — Presumpție de renunțare. — Art. 708 și 710 vechiul cod de proc. civilă; Art. 1255 și 1895 C. civil.

1. Transcrierea actelor dotale fiind cerută de lege în vederea apărării intereselor celor de al treilea, urmează că un imobil constituit dotă și trecut într'un act dotal netranscris, trebuie privit ca neavând caracterul dotalității față de terți achizitori de bună credință, și aceasta indiferent de cui îi este imputabilă lipsa de transcriere.

Pentru publicitatea prescrisă de lege în interesul terțiilor, lor nu este destul ca transcrierea să fi fost cerută, ci trebuie să fie și făcută, căci numai ast-fel terții pot fi în măsură a lua cunoștință de existență și de natura convențiilor matrimoniale.

2. În acțiunea ce are de obiect revendicarea unui imobil dotal, pentru motivul că înstreinarea lui nu s'ar fi făcut cu formele cerute de lege, se poate invoca prescripția prevăzută de art. 1255 c. civil. al cărui fundament nu este justul titlu și buna credință, prevăzute de art. 1895 c. civile, ci o prezumpție de renunțare din partea celui care, având exercitiul acțiunii, nu a exercitat-o în termenul de zece ani de la desfacerea căsătoriei, confirmând astfel actul izbit de nulitate.

Curtea, deliberând,

Având în vedere că, prin decizia supusă recursului, Curtea din București respinge acțiunea prin care recurentul Sima Angelescu, în calitate de frate și unic moștenitor al surorii sale Teodora Haralamb Nicolae, revocă dela intimatului N. Dinescu imobilul din Târgoviște, Str. Cioacărlan No. 34 și mai cere obligarea lui la restituirea venitului cu începere dela 1905, socotit a 1500 lei anual, întemeindu-si acțiunea pe motivul că, imobilul revendicat fiind dotal, a fost vândut în timpul căsătoriei fără îndeplinirea formelor cerute de lege, astfel că vânzarea este nulă;

Având în vedere că, pentru a respinge pretențiunile recurentului, Curtea de fond constată în fapt că, sora acestuia, la trecerea ei în căsătorie cu Haralamb Nicolae și-a constituit dotă imobilul în litigiu, prin actul autenticat de Trib. Dâmbovița la 10 Noembrie, 1878, act care însă nu a fost transcris în registrul special al Tribunalului respectiv, cum cere art. 708 și 710 din vechiul cod de procedură civilă, sub imperiul căruia s'a făcut.

Că, în 1885, prin actul autentificat de Tribunalul Dâmbovița la No. 581, Teodora H. Nicola, împreună cu fratele său, recurentul Sîma Angelescu, vînd acest imobil lui Const. Marin, autorul intimatului N. Dinescu, iar acest act este semnat și de soțul său Haralamb Nicolaș, cu declarațiunea că consimte la vânzare:

Că, Teodora H. Nicolae a încetat din viață la 14 Iunie, 1900, iar recurentul a pornit acțiunea sa de revendicare la 9 Mai, 1914, deci după 14 ani dela desfășurarea căsătoriei.

Asupra motivului I de casare :

1. Exces de putere violarea art. 710, 711, și 712 vechea procedură civilă, art. 1198 combinat cu 1202 c. civil, 1228 c. civ.

*Intentând acțiune de revendicarea imobilului dotal al defunctei mele surori Teodora Lambru Nicolae din Targoviste str. Ciocărlan No. 34, la obiecțiunea intimatului în apel N. Dinescu, că actul dotal autentificat la No. 464/78 de Trib. Dâmbovița n'a fost transcris am cerut Onor. Curți de apel să dovedesc că soții Lambru Nicolae ceruseră prin petiția înr. la No. 9744 din 10 Noembrie 1878 transcrierea cita-tului act.

«Onor Curte imi refuză această dovadă, alegând că această dovadă devine inutilă, căci chiar prin actul original aflat în dosar se constată că el n'a fost transcris»

«Onor Curte face o flagrantă violare de text.

*Operațiunea transcrierii nu se făcea din însăși examinarea textului art. 710, și 711 pr. cinc. decât de Președinte, după cererea părților, ori părțile făcuseră această cerere și era foarte important de discutat înaintea instanței de fond culpa tribunalului care n'a executat transcrierea cerută, prin consecință cazul de forță majoră care dispensea pe părți față de terți pentru neglijența transcrierii și deci face opozabil ori-cui actul nevalabil nu prin actul părții, ci prin forța majoră.

«Curtea însă nepermițându-mi prin administrarea dovezii că părțile ceruseră transcrierea să pun această teză în complexul ei, violăzart art. 711. Vechea procedura civilă și art. 1198 cod. civ. (nelimitativ) cazurile de forță majoră combinat cu art. 1202 c. civil limitarea prezumpțiilor legale; mai mult Curtea nici nu discută ceace am susținut oral și am prevăzută în concluziile mele scrise aflate în dosar că dela 1874 până la 1881 există o circulară a Ministerului de justiție de a se trece actele dotale nu în registre speciale, ci în registrul de autentice, ceea ce este și operat de trib. Dombovița la No. 474/78.

„Cerințele legii fiind executate în ce privește pe autorii mei, greșit argumentează Curtea în principiu că proba ce ceru-
em a administra e inutilă și că neînregistrarea actului
fiind constatată, actul doct e nul față de terți, deci pe a
cest cuvânt decizia urmează a fi casată.

Având în vedere că, potrivit dispozițiilor art. 128 c. c. convențiunile matrimoniale trebuiesc făcute, sub pedeapsă de nulitate, prin Tribunal, mai înainte de celebrarea căsătoriei și anume după formele prevăzute în procedura civilă.

— Că, art. 708 și 750 din vechiul cod de pr. c., sub imperiul căruia s'a făcut actul zentral, prevede că aceste acte trebuiesc trecute din cuvânt în cuvânt într-un registru special, ținut la Grefa Tribunalului respectiv și că, mai înainte de celebrarea căsătoriei trebuiesc cerută această transcriere de către soți și înzestratori sau procurorii lor.

Considerând că, obligațiunea impusă prin aceste texte de lege nu este de cât un mijloc de publicitate menită să aducă la cunoștiuta celor de al III-lea conținutul actualului zestral;

Că dar, această transcriere fiind cerută de lege în vederea apărării intereselor celor de al III-lea, urmează să-
vă, un imobil trecut într'un act total necrisat trebuie
privit ca neavând caracterul totalității față de terți
achizitori de bună credință și aceasta indiferent de cui
trebuie să-i fie imputată lipsa transcrierii:

Că de alt fel legea punând în seama soților și înzestrătorilor sarcina cererii transcripțiunii, a înțeles ca dânsii să facă diligențele necesare pentru săvârșirea acestei formalități, ca unii care sunt cei mai interesați în conservarea caracterului de dotatitate al zestre;

Că pentru publicitatea prescrisă de lege în interesul terților nu este destul ca transcrierea să fi fost cerută ci trebuie să fie și făcută căci numai astfel, din registrele de transcripție, terții pot lua cunoștința existenței și de natura convențiilor matrimoniale, astfel că : a comis nici un exces de putere și nici o violare a extelor trecute în motivul de recurs, când a decis că imobilul în chestiune nu poate fi dotat față de terțul intimat, ci lăsa ce actul respectiv n'a fost transcris conform prevederilor art. 708 și 710 din vechiul cod de pr. c.

Asupra motivulu II de casare:

II. «Violarea art. 199 c. civil și rea interpretare a art. 1242 c. civil cu omisiunea esențială, cu violarea art. 950 combinat cu 948 și 966 cod civil și art. 1900 cod. civil combinat cu art. 1879 și 1880 c. civil.

Teodora H. Nicolae, instrăinează prin actul dotal autentic la No. 984/85 Trib. Dâmbovița mobilul dotal din strada Ciocărlan No. 34 Târgoviște către Constantin Marin, fără ca nici la începutul actului, nici în contextul său, sau la finele său, să se prevadă expres consimțământul soțului Haralambie Nicolae, consimt la vânzare.

«Curtea consideră că această mențiune este suficientă pentru a dovedi autorizarea maritală și deci consideră actul de vânzare ca valabil cu această mențiune.

«Curtea violează textele indicate prin această argumentare și tot odată omite a se pronunța asupra tezei ce am susținut ca H. Nicolae, nefind iscalit ca soț dotat și având conf. art. 1242 c. civil administrarea și încasarea veniturilor fondului dotal, el le p-ate cere prin sine însuși sau reprezentat-drepturi/sale dela orice deținător.

*Curtea caută încă a opune textul art. 1900 și a prescrie această nulitate prin lipsa de consimțământ prin 10 ani de la desfacerea căsătoriei;

*Noi am arătat la fond și susținem că textele ce ni se opun trebuiesc combinate cu art. 1879 și 1880.

«Sunt acțiuni cari le exercităm în numele femeii, deci inprescriptibile cât durează căsătoria, ca unele ce se pot întoarce în contra soțului care asistent pasiv ar putea cel mult fi un garant pentru evicțiuni. Și atunci prescripția nulității este aceea dela 1895 c. civil 30 ani și textul în cei mai buni comentarii are trimerite exacte la 1879 și 1880.

Având în vedere că, potrivit art. 199 c. c., autorizarea maritală poate fi dată fie expres, printr'un act autentic sau sub semnătură privată, fie tacit, rezultând din participarea sotului la facerea actului.

Considerând că, H. Nicolae semnând actul, de vânzare către Const. Marin cu declarațiunea că consimte la această vânzare, a dat concurs efectiv soției sale la îndeplinirea acestui act și prin această a înțeles implicit s-o autorizeze.

Că, acestea fiind principiile pe cari Curtea de fond urma să le aibă în vedere în rezolvarea cesiunii referitoare la lipsa autorizațiunii soțului și ele fiind respectate, motivul de casare este nefondat.

Asupra motivului IV de casare :

IV. Exces de putere, eroare de drept, violarea art. 1890 combinat cu art. 1895 și 1897, 1897 și 1899 cod. civil cu art. 966 și 968 cod. civil, omisie esențială.

«Am cerut proba testimonială a Forței spre a dovedi că achizitorul intimat N. Dinescu, a fost de rea credință când a cumpărat dela C. Marin prin actul autenticat la No. 581/905 Trib. Târgoviște imobilul total în litigiu.

„Onor Curtea mi-o refuză și substituindu-se intimatului pune chiar argumente nesustinite de el, îmi refuză această dovadă pe motiv că intimatul îmi opune nu prescripția din 1985, ci aceea a art. 1255.

„Dar că această înlăturare să fie valabilă, trebuie ca această teză să fie discutată, în raport cu susținerile mele, că un act nul nu poate servi de baza prescripției decenale.

„Și atunci urma ca textul art. 1255 să fie armonizat de Onor Curte prin această discuție cu art. 1890, și 1895, 97 și 98 și cu art. 966 combinat cu art. 968 cod. civil care arată condițiile nulității absolute sau relative.

„Însă Onor Curte nu se pronunță și înlăturându-mi doada cu martori, săvârșind un exces de putere, o omisiune de a se pronunța și o eroare de drept, urmează că decizia e casabilă.

Având în vedere că, recurentul a cerut Curții de fond să-i încuviințeze proba cu martori pentru a dovedi reaua credință a intimatului N. Dinescu, cu ocaziunea cumpărării imobilului în litigiu, voină astfel să dovedească că dânsul nu se poate prevala de prescripțiunea decenală prevăzută de art. 1895 c. c.

Că, Curtea găsește inutilă administrare a acestei probe, într-un caz intimatului nu se prevalează de prescripțiunea achizitivă *a non domino*, prevăzută de art. 1895 c. c., ci de prescripțiunea acțiunii în nulitatea înstrăinării, prevăzută de art. 1255 c. c.

Considerând că, în speță fiind vorba de revendicarea unui imobil dotat pentru motivul că înstrăinarea lui nu s-a făcut cu formele cerute de lege, intimatul N. Dinescu era îndrituit, pe baza dispozițiilor speciale relative la imobilele dotale să invoce prescripția acțiunii în anularea înstrăinării, prevăzută de art. 1155 c. c. al cărei fundament nu este justul titlu și buna credință prevăzută de 1895 c. c. ci o prezumție de renunțare din partea celui care având exercițiul acțiunii, nu a exercitat-o în termenul de zece ani după desfacerea căsătoriei, confirmând astfel actul izbit de nulitate;

Că dar, și cu această ocaziune Curtea de fond a respectat principiile aplicabile în speță, astfel că și acest motiv de casare este nefondat;

Având în vedere că recurentul a renunțat la motivele III și V de casare, astfel că recursul său devine nefondat,

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN CONSTANȚA

Audiența Jela 26 Decembrie 1919

Președinția dlui G. L. DIMITRIU, Consilier

Jurnal No. 548

Act autentic.—Dol.—Dovedire.—Martori și presupțiuni.—Admisibilitate.—Art. 1173 și 1198 cod. civil.

Se poate dovedi cu martori și presupțiuni că consimțământul dat la autentificarea unui act a fost rezultatul manoprelor dolosive întreprinse de cealaltă parte contractantă, de oarece prin aceasta nu se contrazice vre-o constatare făcută de visu sau de auditu de judecătorul care a autentificat actul.

Curtea, deliberând:

Având în vedere că prin proba cu martori cerută, apelanta Harelia Anastase Panait voeste să dovedească că, prin mijloace dolosive întreprinse de intimatul G. Tangaridi, dânsa a fost determinată să-și dea consimțământul la autentificarea actului de vânzare, a cărui anulare o cere prin procesul de față și prin care dânsa transmite lui Tangaridi toate drepturile ce avea în succesiunea defunctului său soț; că pârâțul Tangaridi, spre a putea obține acest act de vânzare, profitând de încrederea ce apelanta avea într-ânsul i-a spus să-i dea o procură spre a o reprezenta față de moștenitorii defunctului ei soț; că dânsa, crezând că dă o

procură, și-a dat consimțământul la autentificare; că deși este adevărat că judecătorul, când a autentificat actul la domiciliul, unde dânsa se găsea bolnavă în pat, i-a citit actul; cum însă dânsa nu cunoștea destul de bine limba română și nu prea era obișnuită cu afacerile și fiind și bolnavă, nu a înțeles bine despre ce era vorba când i s-a citit actul de judecător și a crezut că dă o procură, precum i se spusese de mai înainte de Tangaridi și fusese determinată să creadă aceasta prin manoperele exercitate asupra-i de către Tangaridi, fără a-și da seama că în realitate actul cuprinde vânzarea drepturilor sale succesoriale; că spre a învedera că alogațiunea sa este verosimilă, apelanta invoacă prezumția trasă din faptul că, ulterior, pârâțul i-a și retrocedat după un scurt timp o parte din averea ce-i vânduse prin actul în discuțiune, tot printr-un act de vânzare autentic, de astă dată însă, luându-se consimțământul apelantei, prin interpret, care i-a explicat conținutul actului;

Având în vedere că, după art. 1173 c. civil, actul autentic face probă, până la inscrierea în falș, numai despre existența materială a faptelor constatate de judecător ca îndeplinite de dânsul sau petrecute înaintea sa; că, prin urmare, este admis a se face proba contrarie în privința oricăror fapte materiale, în afară de acele constatate de judecător prin propriile sale simțuri.

Considerând că, atunci când se pretinde că convențiunea care este constatată printr-un act autentic a fost viciată de dol se poate stabili proba cu martori și presupțiuni, fără a fi trebuință de inscriere în falș, de oarece nu se contrazice vre-o constatare făcută de visu sau de auditu de judecătorul care a autentificat actul ci, partea voeste numai să demonstreze că consimțământul ce a dat a fost rezultatul manoprelor dolosive și a uneltirilor violente întreprinse de cealaltă parte contractantă, anterior autentificării și descoperite în urmă; că ceiace atacă în realitate partea este convențiunea în sine, tinzând să dovedească, în speță, că a fost indusă în eroare de cealaltă parte asupra însăși naturii convențiunii ce face, făcându-o să creadă că actul ce face este o procură, pe când în realitate era o vânzare, ceiace echivalează cu o lipsă de consimțământ;

Considerând că judecătorul nu avea competența nici puțină să vadă dacă consimțământul pe care îl dă partea, nu era în realitate influențat de dol; că nici partea însăși, care era victima dolului nu avea cunoștință de acest dol în momentul când a contractat, căci dacă ar fi știut, desigur că nu ar fi contractat;

Că, dar, potrivit art. 1198 c. civil, este admisibilă în drept proba cu martori, spre a se dovedi manoperele violente practicate de cealaltă parte contractantă, cu ocazia actului de vânzare, de oarece partea nu a avut posibilitatea de a-și procura o dovadă scrisă pentru a stabili acele manopere și nu se cere în speță a se dovedi nimic în contra celor constatate de judecător atunci când a instrumentat și a dat actului autentici-tatea legală;

Pentru aceste motive redactate de d. consilier Remus C. Benișache. Curtea, admite dovada cu martori cerută de apelantă spre a stabili că pârâțul C. Tangaridi i-a cerut o procură și că profitând de faptul că era bolnavă și că nu înțelegea destul de bine limba română, prin mijloace dolosive și amăgire a obținut actul de vânzare autentificat de judele oculului Medgidia sub No. 701/914 și amână afacerea la 11 Februarie 1920, pentru când se va cita pârâțul, reclamanta a luat termenul în cunoștință.

(ss) Gh. L. Dimitriu, Al. Budișteanu, C. Nacian, Al. Teodorescu, Remus C. Benișache.

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA I COMERCIALĂ

Audiența dela 22 Oct. 1919.

Președinția d-lui I. CERNĂTEANU, Judecător

I. Sapiris et S. Aznavorian cu Gheorghiu & Co. și Gh. Ionescu

Sentința No. 403

Poprire.—Carte de judecată.—Apel.—Termen.—Art. 99 l. j. o. și 38 l. j. o. combinate cu art. 455-465 pr. civ.

Termenul de apel al cărților de judecată în toate cazurile este de zece zile în conf. cu art. 99 din legea jud. de ocoale.

Astfel și termenul de apel în contra unei cărți de judecată dată în materie de poprire are a fi socotit tot pe zece zile conf. art. 99 l. j. o. iar nu de o lună conf. art. 38 l. j. o. comb. cu art. 455—465 pr. civ.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de firma Saparis & Aznavorian contra cărții de judecată No. 1272/916 a Judecătoriei oculului 7 București.

Având în vedere actele din dosar și susținerile părților; Având în vedere că din dovada aflată în dosar se vede că menționata carte de judecată s'a comunicat firmei apelante la 26 August 1916, iar aceasta a făcut apelul de față la 22 Septembrie 1916;

Că, astfel stând lucrurile intimata firmă Gheorghiu & Cie. pe baza art. 90 leg. Jud. Ocoale ridică incidentul de tardivitate a apelului fiind trecut mai mult de 10 zile dela comunicarea cărții de judecată;

Având în vedere însă că apelanta firmă Saparis & Aznavorian se opune cerând a se considera apelul în termen fiind făcut în conformitate cu art. 38 leg. Jud. Ocoale combinat cu art. 463 al. b, din pr. civ. care prevede termenul de o lună dela comunicare în toate cazurile;

Că deci urmează a vedea dacă apelul de față se găsește făcut în termen;

Considerând că legiuitorul prin art. 38 leg. Jud. Ocoale dând în competența judecătorului de Ocol să ordone poprii, conformându-se art. 455-465 pr. civ. a înțeles prin aceasta numai condițiile de admisibilitate ale cererii de poprire cum și modul de a proceda de exemplu: să existe titlu, sau să existe cerere în judecată, act scris ori în lipsa actului scris să se depună cautions unde se face cererea de poprire etc. Leg. Jud. Ocoale fiind o lege de excepție, ca atare toate dispozițiile ei trebuie aplicate și numai acolo unde ea nu prevede nimic trebuie aplicat dreptul comun. Or, intru cât leg. Jud. Ocoale prevede prin art. 99 care o termenul de apel, urmează a se aplica această lege, căci altfel ar trebui să admitem că la Judecătoria de Ocol sistemele de procedură și termenele variază după natura afacerilor, judecătorul va trebui să aplice când Codul Civil, când procedura, când codul comercial etc. ba, încă, în fiecare materie după procedură și termenele arătate în legea respectivă, lucru ce nu pare să fi fost în intenția legiuitorului;

În adevăr, legiuitorul din 1907, în expunerea de motive la legea Jud. de Ocoale, spunea că scopul său principal prin această lege, a fost să pue la dispoziția justițiabililor o justiție expeditivă;

Deci dacă în locul termenului de 10 zile prevăzut de art. 99 legea Jud. Ocoale am aplica la Jud. de Ocoale în materie de poprire—care și ea are caracter urgent—termenul lung de apel prevăzut de art. 463 pr. civ.

care e de o lună și curge totdeauna dela comunicare, ar însemna să luăm legei Jud. de Ocoale caracterul ei esențial, acela de simplitate și expeditivitate;

Mai mult decât atât. Pentru a se păstra acest caracter esențial al leg. Jud. Ocoale de expeditivitate, s'a hotărât a se aplica dreptul comun sau altă lege de excepție numai atunci când este vorba de termene mai scurte ca cele prevăzute de leg. Jud. Ocoale;

Așa, de exemplu, în procesele intentate conform legii proprietarilor, termenul de apel este cel prevăzut de această lege fiindcă este mai scurt etc. Că, astfel fiind apelul de față fiind făcut peste termenul de 10 zile prevăzut de art. 99 leg. Jud. Ocoale, urmează a fi respins ca tardiv.

Văzând și disp. art. 140 și 146 pr. civ. în privința cheltuielilor de judecată care se fixează la una, sută lei.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Judecător I. Cernățianu, Trib. respinge ca tardiv apelul etc.

(ss) I. Cernățianu; I. Calmuski.

TRIBUNALUL PRAHOVA SECȚIA I

Audiența dela 4 Iunie 1920

Președinția d-lui ALEX. GÂNTOIU, Judecător

Sentința civilă No. 247

Contract de locațiune în curs de executare.—Spor.—Inadmisibilitate. — Art. 1 și 6 din Decretul-lege No 1420/920.

La contractele de închiriere în curs de executare, nu li se aplică sporurile de chirie, prevăzute de art. 6 din Decretul-lege 1420/920, căci ar însemna să se atribue un efect retroactiv dispozițiilor din Decretul-lege, caracter pe care nu-l are

Tribunalul,

Asupra recursului făcut de Sterie N. Lainoș, comerciant din Ploesti, cu petiția înregistrată la No. 13313/920, în contra cărții de judecată cu No. 10 din 5 Mai 1920 a comisiei de arbitri de pe lângă judecătoria oculului II urban Ploesti;

Văzând că prin această carte de judecată s'a respins ca nelondată reclamațiunea făcută de recurent, ca chirie, în temeiul art. 9 aliniatul ultim, din decretul lege, cu No. 1420 din 2 Aprilie 1920, având drept obiect de a se constata de comisie că, în conformitate cu dispozițiile art. 1 și 6 din același decret, nu poate fi obligat să plătească sporul de chirie la contractele în curs de executare, menționate în hotărîrea comisiei, încheiate de comun acord între dănsul și proprietarul intimat Chița N. Prundaru și al căror termen de expirare este fixat de părți la 23 Aprilie 1924;

Având în vedere că cerința adusă în judecata Tribunalului prin motivul de casare formulat de recurent astfel: «violare de lege și vătămă eroare de fapt», este aceea de a se ști dacă sporurile de chirie, prevăzute de art. 6 din decret, sunt aplicabile tuturor contractelor de închiriere în genere, chiar și acelor în curs de executare expirând după 23 Aprilie st. v. 1922, sau numai acelor pe care decretul, prin articolul său prim, le prelungește de drept până la această din urmă dată;

Văzând textele sus arătate din decretul lege în discuțiune, care coprin următoarele:

Art. 1: «Toate închirierile scrise ori verbale, de imobile rurale, sau urbane afectate locuinței, sau pentru ori ce altă destinațiune publică sau particulară, ale căror termene expira la Sf. Gheorghe 1922, ori prelungite prin efectul de-retelor legi anterioare, precum și acele care se vor încheia ulterior pe un termen mai scurt, se pre-

lungesc de drept în folosul chiriaşilor până la Sfântu Gheorghe 1922, etc.).

Art. 6: «Cu începere dela Sf. Gheorghe 1920, chiriile anuale pentru imobilele prevăzute în art. 1 vor fi cele constatate la Sf. Dumitru 1915, fie că astăzi ar fi mai mari, fie că din împrejurările războiului ar fi mai reduse».

Art. 6 al. 1: «Proprietarii sau locatorii pot spori chiriile constatate la Sf. Dumitru 1915 în proporţia ce urmează, etc.».

Art. 6, al. 6: «Sporurile de mai sus se calculează asupra chiriei anuale constatate la Sf. Dumitru 1915; ele înlocuiesc pentru viitor sporurile acordate prin decretul legi No. 1058 şi No. 4881 din 1919 şi se aplică deopotrivă la toate închirierile de ori cine, sub ori ce formă şi la ori ce dată ar fi făcute».

Având în vedere că s'a hotărât de comisiunea de arbitrar, prin cartea de judecată atacată cu recurs, astfel după cum s'a susţinut şi de proprietarul intimat înaintea Tribunalului, că,—deşi prin art. 6 citat pus în primul loc sub capitolul din decret intitulat «Sporul chiriilor», legiuitorul, urmând să trateze în mod principal de acest spor, determină lămurit sfera de aplicaţiune, indicând imobilele la care se referă, şi anume pe cele prevăzute în art. 1, ale căror contracte sunt prelungite de drept în puterea legii,—totuşi, într-o cât aliniată 1 şi 6 ale aceluiaşi text, asemenea reproduce mai sus, se exprimă în mod general: primul arătând, că proprietarii sau locatorii pot spori chiriile în proporţia acolo determinată, fără a face vreo rezervă în privinţa vreunei categorii de proprietari, iar secundul, precizând că: «sporurile de mai sus se aplică deopotrivă la toate închirierile, de ori cine, sub ori ce formă şi la ori ce dată ar fi făcute»,—intenţiunea legiuitorului de a aplica aceste sporuri la toate contractele de închiriere existente, fără nici o distincţiune, este în mod evident demonstrată prin aceste texte;

Având în vedere că această interpretare, dată decretului de comisiunea de arbitrar, nu poate fi adoptată de Tribunal, pentru următoarele motive:

Considerând, în prim loc, că nu se poate întinde aplicaţiunea aliniatelor menţionate, care vorbesc în mod general de proprietari şi închirieri cu sporuri, peste limita precis arătată în corpul principal al articolului, în privinţa imobilelor la cari acest spor este referitor; căci ar fi să se nesocotească regula cunoscută în materie de interpretare, după care cele cuprinse în aliniatele unui text de lege îi lămurească numai sensul, fără a-i lărgi sfera de aplicaţiune, afară de cazul unei dispoziţiuni cu totul formală în această privinţă, ceea ce nu există în acest caz, nici în copriusul aliniatelor şi nici în vre-un alt text deosebit al decretului;

Considerând, în al doilea loc, că,—dat fiind faptul că decretul legi în discuţiune nu este decât continuarea legislaţiunii excepţionale din decretul legi anterior, având toate la bază dispoziţiunile art. 35 şi 37 din legea măsurilor excepţionale,—nici nu se poate în mod juridic admite că legiuitorul ar fi voit să aplice sporul la toate contractele de închiriere în genere, încheiate în cursul războiului, fără a ţine seama de distincţiunea fundamentală făcută în această privinţă, de însăşi legea menţionată, care îi serveşte drept bază;

Considerând într-adevăr că dispoziţiunile textelor sus citate, din legea măsurilor excepţionale,—prin care legiuitorul, pentru motivele de ordin economico-social în deosebire cunoscute, pe de o parte a fixat un maximum de chirie, iar pe de altă parte a prelungit de drept unele contracte de închiriere,—nu numai că stabilesc de la început o corelaţiune strânsă între aceste două serii de măsuri, dar le circumscrie în mod lămurit,

mărginindu-le aplicaţiunea, şi în special în ce priveşte chiria maximă, o fixează numai la o serie de contracte, posterioare datei de Martie 1913, lăsând pe toate celelalte sub regimul libertăţii convenţiunilor, ca consecinţă a aplicaţiunii principiilor din dreptul comun;

Că urmare firească a acestei demarcaţiuni, trasă între diferitele contracte de închiriere, încheiate în cursul războiului, de însăşi legea măsurilor excepţionale,—şi neatinse prin decretul legi ulterior, a fost de sigur încheierea în tot acest interval de timp a unor serii de contracte de închiriere, efect al liberului consimţământ al părţilor, cu privire la toate elementele ce constituiesc contractul şi fără nici o restricţiune asupra lor din partea legilor atunci în vigoare;

Că dacă o atare convenţiune este încă în curs de executare şi termenul ei neexpirat înăuntrul prelungirii de drept stabilită prin art. 1, este evident că, numai atribuind efect retroactiv dispoziţiunilor respective din decret, s'ar putea zice că ele au să se aplice şi acestor contracte, cu violarea flagrantă a drepturilor legal statornicite de părţi în momentul efectuării contractului;

Că în lipsa unei dispoziţiuni formale în această privinţă, o asemenea întindere nu se poate da unui decret lege de natură excepţională, întocmai ca şi legea pe care se întemeiază, şi în privinţa căruia, principiile cunoscute în materie de interpretare ne silesc din contra a-i restrânge aplicaţiunea;

Că într-o cât dar, orice extindere a dispoziţiunilor decretului nu este cu putinţă, aplicaţiunea lui cu privire la sporuri trebuie mărginită în limitele strict determinate de art. 6 coroborat cu art. 1, adică la imobilele ale căror contracte sunt prelungite de drept în puterea legii, şi ca atare, contractele care fac obiectul acestui litigiu, neîntinzând în prevederile textelor menţionate, pretenţiunea intimatului de a i-se plăti sporul la aceste contracte este neîntemeiată, şi urmează a fi înlăturată;

Pentru aceste motive, redactate de d. judecător Al. Gânfoiu, Trib. casează cartea de judecată şi evocând fondul, admite acţiunea recurentului.

(ss.) Alex. Gânfoiu; I. Petrescu.

NOTA.—În acelaşi sens s'a pronunţat şi Înalta Curte de Casaţie secţia I a, prin decizia No. 266 din 21 Iunie 1920, menţinând norma stabilită şi sub fostul decret lege anterior, că sporul de chirie nu se aplică decât contractelor prelungite de drept, iar nu şi celor în curs de executare. Vezi, în acelaşi sens, Comisiunea arbitrală a ocol. VII Buc. cartea de judecată No. 4/920 în *Curierul Judiciar* No. 36-37/1920. În sens contrar ocol. II Buc. cartea de judecată No. 170/920, în *Curierul Judiciar* No. 42-43 din 1920 p. 347 şi urm.

N. R.

JUDECATORIA OCOLULUI PLENIŢA-DOLJ

Audienţa dela 27 Aprilie 1920

Const. I. S. Chiriu cu August E. Petrescu

Cartea de Judecată civilă No. 28

* Invoeli agricole.—Probe cu martori.—Condiţiuni de admisibilitate.—Art. 4, 85, 92, 99 şi 52 din legea invoeilor agricole.

Din dispoziţiunile art. 52 din legea invoeilor agricole reiese că, pretenţiunile rezultate din invoeile verbale neîntemeiate pe contracte scrise şi autentificate, puse în lucrare, pot fi dovedite prin probe

scrise sau prin arătări de martori sau chiar pe prezumțiuni rezultând din obiceiul locului. Acest mijloc de probă e o excepțiune la regula comună prevăzută de art. 1416 și 1417 c. civ.

Din complexul dispozițiilor art. 4, 85, 92 și 99 legea învoielor agricole însă, pretențiunile rezultând din învoeli agricole trebuiesc valorificate în termen util, adică la data fiecărei campanii agricole, astfel că răfuiala generală să poată avea loc cel mai târziu la 31 Decemb. ale anului agricol; iar executarea drepturilor rezultând din zisa răfuială generală să se facă în curs de 2 ani, socotiți dela 31 Decembrie.

Prin urmare, în speță, reclamantul referindu-se la fapte, cari urmau a fi constatate și valorificate în vara anului agricol 1918, proba cu martori este inadmisibilă.

Având în vedere că acțiunea intentată de Constantin I. S. Chioru din Plenița cu petiția înregistrată sub No. 1352/920 și susținerile orale în instanța ale numitului reclamant din care rezultă că acțiunea sa are de obiect de a se obliga August E. Petrarian, proprietarul moșiei Verbița, de a-i plăti suma de lei 450, valoarea a 69 decaltri orz și a 6 decaltri camelină, partea sa de jumătate de una și una cunună din produsul a unui ha cultivat cu orz și 0,25 arii cultivat cu camelină în vara anului 1918 pe moșia Verbița-Fol.

Având în vedere că în dovedea învoelei agricole și a faptului că părâtul cu ocazia dijmuțului și-a însușit tot produsul agricol după ce dănsui a arat, semănat și secerat cele 1,25 arii, a cerut proba cu martorii justificată pe dispozițiunile art. 52 legea învoielor agricole și de lipsa părâtului de a răspunde la interogatoriu, la care a fost chemat conform art. 227 și 234 pr. Civila;

Având în vedere că din dispozițiunile art. 52 legea învoielor agricole reiese că pretențiunile rezultate din învoelile verbale neîntemeiate pe contracte scrise și autentificate puse în lucrare, pot fi dovedite prin probe scrise sau prin arătări de martori sau chiar prin prezumațiuni rezultând din obiceiul locului;

Având în vedere că acest mijloc de probațiune constituie o excepțiune dela regula comună, prevăzută de art. 1416 și 1417 codul civil, și deci trebuie admis numai în condițiunile prevăzute de legea învoielor agricole;

Considerând că din complexul dispozițiilor art. 52 combinat cu art. 4, 85, 92 și 99, legea învoielor agricole rezultă că pretențiunile rezultând din învoeli agricole trebuiesc valorificate în termenul util, adică la data fiecărei campanii agricole, astfel că răfuiala generală să poată avea loc cel mai târziu la 31 Decembrie al anului agricol, iar executarea drepturilor rezultând din zisa răfuială generală să se facă în curs de doi ani socotiți dela 31 Decembrie.

Considerând că numai în aceste condițiuni proba cu martori poate fi privită ca verosimilă și deci utilă și admisibilă, deoarece numai în aceste împrejurări declarațiunile martorilor ar putea fi controlate cu starea de fapt care a existat pe moșia muncită în dijună.

Considerând că urgența în valorificarea și executarea drepturilor rezultând din învoeli agricole este justificată nu numai de cerința de a putea fi confruntate pretențiile cu realitatea existentă pe terenul muncit în dijună, dar și de interesul părților contractante (proprietar și sătean) de ași dobândi fiecare libertatea de muncă în vederea viitoarelor recolte, cari urmează a fi executate aproape la date fixe și fără întârziere, cât și de interesul de a-și crea o atmosferă în societate de liniște (ordine) și încredere reciprocă, atât de necesare în învoelile agricole;

Considerând că în speță reclamantul referindu-se la fapte cari urmau a fi constatate și valorificate în vara anului agricol 1918, urmează a se decide că proba cu martori invocată nu-i mai este admisibilă și în consecință că în lipsă de un act scris care să constate învoiala agricolă și a unei răfueli generale cu data de 31 Decembrie 1918 prin cari să-și fi lichidat drepturile ducând din petiția învoială agricolă, urmează a se decide că însuși acțiunea este nefondată și deci cătă a fi respinsă ca atare.

Judecător, (s) George Ilagi-Chira

NOTA. — Publicăm această carte de judecată a ocolului rural Plenița, juridicește bine redactată, care soluționează o chestiune de drept, că reclamațiunile privitoare la învoelile agricole dintre proprietari și arendași săteni, în privința dijunci, dacă nu au fost constatate și valorificate în termen de 2 ani dela expirarea termenului de răfuială generală (31 Decembrie ale fiecărui an) sunt prescrise, conf. art. 99, din legea învoielor agricole din 23 Decembrie-1907. Această presumpție este *juris et de jure*, înăut poate fi invocată din oficiu de judecător. Legiuitorul a prevăzut această presumpție, condus de spiritul, că o lege cu caracter urgent și de protecțiune a sătenilor arendași, să fie strict aplicată de organele judecătorești și administrative, iar pretențiunile ce se nasc cu ocaziunea aplicării legii să fie vdate urgent și cu precădere. Ori dacă aceste pretențiuni n'au fost valorificate timp de 2 ani, dela nașterea lor, este o presumpție puternică, că ele au fost vdate de părți pe cale amiabilă sau, că una din părți s'a dezistat dela pretențiile ei, părăndu-i-se nejustificate.

E. C. D.

REZUMATELE JURISPRUDENTEI

CURȚILOR DE APEL ȘI ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

SECȚIA I

Apelant: Ioana I. Popescu, cu autorizația soțului său, prin d. avocat Alex. Dumitrescu.

Intimat: Ion Ionescu, prin d. avocat C. Vasilescu și alți.

Ered. — Neacceptarea moștenirei timp de 30 ani. — Prescripția dreptului la vocațiunea

ereditară. — Art. 700 c. civil. — Interpretare. — Renunțare la moștenire.

Un erede, care a posedat timp de 30 ani porțiunile erexilor ce au stat inactivi 30 ani, poate dobândi porțiunile lor? Soluție negativă. — Art. 686, 697, 648 și 700 c. civil.

a) Art. 700 c. civ. dispune că facultatea de a accepta sau a se lepăda de o succesiune se prescrie prin același

timp ce se cere pentru prescripțiunea cea mai lungă a drepturilor imobiliare. Deși interpretarea acestui text este viu controversată de doctrină, totuși sistemul care prevalează este acela că art. 700 stabilește o prescripție a unei singure facultăți: aceea de a repudia succesiunea și această facultate nu poate fi decât dreptul ereditar însuși, vocațiunea succesibilului, așa că, după 30 de ani dela deschiderea succesiunii, eredele care a stat în inacțiune voluntară și nu a luat o hotărâre în favoarea lui, a pierdut calitatea de erede, dreptul lui de erede este stins și el este considerat că nu a fost niciodată chemat la acea moștenire; de unde consecința că el nu mai poate nici să o primească, nici să o repudieze, chiar dacă în acest timp un alt succesibil nu a fost pus în posesiunea ei, nici să intenteze acțiunea în petițiune de ereditate, sistem care se sprijină pe dispozițiunile art. 686 c. civ. Prin urmare, în această ipoteză, eredele rămas în inacțiune se găsește absolut în același situațiune ca și eredele care a renunțat expres la moștenire; iar în conformitate cu art. 697 c. civ., partea renunțătorului profită coerezilor săi, în virtutea principiului indivizibilității acceptării și solidarității vocațiunii ereditare.

b) Deși prescripțiunea este, după art. 645 c. civ., un mod de a dobândi proprietatea, însă prescripțiunea stabilită de art. 600 c. civ., care curge chiar contra eredului, este o prescripțiune estinctivă și un erede nu se poate prevala de posesiunea timp de 30 ani a porțiunilor ezeilor, cari au stat în inacțiune 30 de ani, căci printr-o ficțiune a legii, aceștia sunt considerați, din cauza inacțiunii lor timp de 30 de ani, că nu au fost niciodată erezii delinctului și că, prin urmare, nu au avut la nici un moment vreun drept asupra acestei moșteniri, iar porțiunile lor ereditare sunt socotite că nu au existat niciodată. Ca atare, în speță, apelanta Ioana I. Popescu, fiind în indiviziune cu celălalt erede, nu se poate prevala de porțiunile ereditare a celor cari s'au prescrist, pe lângă partea sa, în dauna celui alt erede, ci numai la $\frac{1}{2}$ din averea rămasă de pe urma decedusului. (Curtea de Apel București, secția I, decizia civilă 44 din 30 Sept. 1918, prin care s'a admis apelul contra sent. civ. 30 din 1916 a trib. Argeș; s. I).

SECȚIA II

Apelant: Petriche Gheorghiu prin d. av. Zilberman.
Intimat: Direcția G-lă C. F. R. prin d. av. Otulescu.

Contract de locație. — Schimbarea destinațiunii imobilului închiriat. — Abuz de folosință. — Desființarea contractului Art. 1430 c. civil.

Potrivit dispozițiilor art. 1430 cod. civil locatarul trebuie să se folosească de lucrul închiriat în modul în care este prevăzut în contract, și în cazul, când el se folosește altfel, locatorul poate cere desființarea contractului.

Prin urmare, în sp. ț., constatându-se că intimata Direcția generală C. F. R. a transformat destinația imobilului închiriat din casă de locuit în birou, unde lucrează un număr însemnat de funcționari, schimbare care are caracterul unei folosințe abuzive, dă loc la desființarea contractului de locațiune. — (Curtea de Apel București, II, decizia 140 din 8 Iunie 1920, prin care s'a admis apelul contra seninței civile 26/1920 a Trib. Buzău secția II-a).

SECȚIA III

Apelant: Iacob Pomerantz prin d. av. Schor.
Intimat: S. A. Stern prin d. av. Wortman.

Procură legalizată de autoritățile polițienesti. — Identitatea persoanei. — Simpla certi-

ficare a autorității polițienesti este suficientă? — Art. 7 și 25 din legea autentificării actelor.

Art. 7 din legea autentificării actelor, prin care se dă spre legalizare anume acte în competența autorității polițienesti, prin ul. său aliniat prevede că autoritatea polițienescă, încredințându-se de identitatea părții, certifică din josul actului că semnătura este a persoanei subscrisei de el.

Art. 25 din aceeași lege nu-și are aplicațiunea în cazul de față, de oarece nu este privitor la actele date în competența autorității polițienesti.

Prin urmare, în speță, rezultând în mod evident că polițainul orașului Constanța s'a încredințat despre identitatea celui subscris în procură, cerințele citatului art. sunt indeplinite. (Curtea de Apel București, secția III, jurnalul No. 1 dela 26 Iunie 1920, prin care s'a respins incidentul ridicat de procuratorul intimatului în apelul contra sent. com. No. 478/1919 a trib. Ilfov, s. II com.).

Apelant: Tațiana Stan Udreanu, prin d. avocat Giurelăscu
Intimat: Elena Ionescu, prin d. avocat Miesscu,

Legea timbrului. — Apel. — Mai mult de 144 rânduri. — Taxa îndoită. — Inadmisibilitatea nulității apelului. — Art. 15 și 103 din noua lege a timbrului.

Art. 15 din legea timbrului prevede că numărul liniilor manuscrise sau imprimate nu va putea fi mai mare de 144 linii pentru o coală, în orice caz se va plăti taxa îndoită. Deși este adevărat că petiția de apel conține un număr mai mare de 144 rânduri, dar astăzi în instanța procuratorului apelantei a depus pe masa Curții două coale timbrate a 20 lei pentru completarea taxei îndoite, cari sau anulat de președinte, cerințele legii sunt satisfăcute, conform art. 103 legea timbrului, care permite autorităților judecătorești a anula timbre mobile sau coale timbrate pentru completarea taxelor de timbru la care sunt supuse actele judecătorești. (Curtea de Apel București, secția III, jurnalul No. 1823 dela 26 Iunie 1920, prin care s'a respins incidentul de nulitatea apelului).

SECȚIA IV

Apelant: Achile Constantin Marthea Plataniotis prin d. avocat Armand Iliescu.
Intimat: Nicolae Atanasiu prin d-ni av. Vișu, Cernea și Missir

Cambie emisă din Atena. — Plata în franci de aur. — Validitatea plății în această monedă. — Art. 315 c. com.

Conform art. 315 com. cambie trebuie plătită în monedă arătată întrînsa, iar această dispoziție a legii nu este decât aplicațiunea principiului general că convențiunile legalmente făcute cu putere de lege între părțile contractante, și creditorul nu poate fi constrâns a primi altceva decât ceea ce-i este datorit.

În speță, în trata care s'a emis de intimat, din orașul Atena, s'a prevăzut suma de lei 46000 fr. aur și această trată a fost acceptată de apelant fără nici o rezervă, deci indicându-se locul de plată în orașul Atena, unde după codul de comerț francez aplicabil în Statul grec, atunci când debitorul este obligat la plata unei sume de bani în monedă metalică franci aur, a căror valoare este supusă fluctuațiunilor, suma datorită trebuie plătită după valoarea ce va avea această monedă la epoca efectivă a plății în străinătate în localitatea în care a avut loc. (Curtea de apel București s. IV decizia com. 30 din 12 Iunie 1920 prin care s'a respins apelul contra sent. com. 44/1919 a Trib. Ilfov s. IV com.).

CURTEA DE CASAȚIE

SECȚIA I

Recurent: Ministerul de finanțe, prin d. av. Al. Otulescu.

Intimat: Maria Preet A. Vlădeanu prin d. av. P. Poni.

Legea de pensii.—*Hotărâri definitive cari stabilesc și constată drepturile de pensii.*—*Rectificarea lor.*—*Dacă cu ocaziunea judecării cererii de rectificare de pensii se pot invoca acte noi?*—*Soluție afirmativă.*—**Art. 44 al legii pensiilor, alineatele 2 și 3.**

Prin art. 44 al. 2 din legea pensiilor se prevede că, o hotărâre care constată și stabilește un drept de pensie, poate fi rectificată, când se dovedește că s'au făcut erori de fapt fie în ce privește timpul servit de funcționar, fie asupra quantumului retribuțiunii, fie în ce privește vârsta, această, rectificare putându-se face pe cale ordinară și după regulile dreptului comun.

Acest text de lege prevăzând dreptul de rectificare al pensiunilor lichidate definitiv, prin o judecată după dreptul comun, fără a se limita mijloacele de dovadă și de motivare a necesității legale de rectificarea pensiunii, urmează că, în susținerea unei asemenea cereri se pot invoca nu numai actele cari au fost avute în vedere la lichidarea dreptului de pensie, dar și acte noi, cu cari să se invecereze eroarea primei judecări și deci legitimitatea cereri de rectificare.

Aceasta rezultă și din al. III al art. 44, care prevede că, rectificarea nu se va putea întinde nici odată la epoca anterioară cererii, decât în cazul când se va constata că s'a făcut o eroare de lichidare pe baza actelor ce s'au avut în vedere, oricând acele acte s'au constatat a fi eronate sau false, de unde rezultă că, în celelalte cazuri, adică când revizuirea se cere pe bază de acte noi, ea este admisibilă în principiu, dar numai efectele cererii sunt diferite, nu sunt retroactive, în sensul prevăzut de acest articol. — (Cas. I. deciziunea No. 115 din 16 Martie, 1920, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziunii Curții de Apel București S. I-a No. 24/1917).

Recurent: I. M. Haimovici, prin d. av. Rămniceanu.

Intimat: Dr. T. Tomescu, prin d-nii av. C. N. Răduleanu și P. Vasilescu.

Motive de apel.—*Depunerea lor în termenul acordat de instanță.*—*Nesemnarea lor de parte.*—*Ratificarea în instanță.*—*Valabilitate.*—**Art. 333, 326 și 69 pr. c.**

Din combinarea art. 69, 326 și 333 pr. c. reiese că aceste texte de lege nu prescriu un termen fatal în care motivele de apel trebuiesc comunicate, ci prevăd numai că nu se poate acorda o nouă amânare pentru comunicarea lor.

De aci rezultă că, în cazul când apelantul a obținut un termen pentru a comunica motivele de apel și le-a depus, dar fără a le semna propriu, apelul este motivat în cazul când dansul, în instanță declară că și le însușește și le ratifică. — (Cas. I, deciziunea No. 139 din 29 Martie 1920, prin care s'a admis recursul contra deciziunii No. 187/1919 a Curții de Apel București S. IV-a).

SECȚIA II

Recurent: Maria Lazărescu, lipsă.

Furt.—*Servitor de hotel.*—*Insușirea obiectelor uitate de pasageri în hotel.*—*Delict de furt.*—**Art. 308 și 328 c. penal.**

Art. 328 c. p. pedepsește ca abuz de încredere faptul celui care, găsim lucruri străine în curți, grajduri, etc., nu le arată stăpânului locului, de oarece presupune că lucrurile au fost găsite în locuri unde nu pot fi păstrate în mod obișnuit.

Când însă lucrurile au fost uitate de un pasager într-o cameră de hotel, unde în mod obișnuit se pot lăsa de pasageri lucruri, luarea lor de personalul hotelului, cu intențiunea de a le însuși și fără a le arăta proprietarului hotelului, constituie delictul de furt, prevăzut și penat de art. 308 c. penal. (Cas. II, deciziune penală No. 527 din 27 Aprilie 1920, prin care s'a respins recursul contra sentinței No. 13/1920 a trib. Iași s. I).

SECȚIA III

Recurentă: Eleonora Colis
Intimat: Fiscuș Ialomița

Patentă.—**Arendaș.**—**Lipsă de folosință de obiectul arendat.**—**Inadmisibilitatea cererii de scădere dela patentă.**—**Art. 52 din legea de constatare și percepere.**

Scăderea unui arendaș dela darea patentei nu poate avea loc, conform legii patentelor, decât dacă se probează că contractul de arendă a fost expirat sau reziliat.

În cazul când arendașul fiind mobilizat, fondul arendat a fost exploatat de armata de ocupațiune, nu poate avea loc scăderea dela patentă, căci contractul subzistă și baza impozabilă, potrivit art. 52 din legea de constatare și percepere, se menține și, ca atare, se menține și dreptul fiscului de a cere achitarea patentei. În acest caz arendașul are dreptul a cere despăgubiri dela comisia de despăgubiri pentru lipsa de folosință. (Cas. III, Deciziunea fiscală No. 41 din 2 Februarie 1920, prin care s'a respins recursul contra Deciziei No. 388/1919 a comisiunii de apel din jud. Ialomița).

„CURIERUL JUDICIAR“

SOCIETATE ANONIMĂ

Capital social lei 1.000.000 din care 40% deplin vărsat

În puterea deciziunii Consiliului de Administratiune din 12 Iunie a. c. și a mandatului ce mi s'a dat, în conformitate cu dispozițiunile art. 6 din Statutele societății, invit pe acționarii acestei societăți de a face al doilea vărsământ de 30% asupra capitalului subscris de fiecare, în termen de cel mult 15 zile dela data apariției apelului de față în Monitorul Oficial și cel mult târziu până în ziua de 10 Iulie a. c.

În cazul contrariu acțiunile pentru cari nu se va fi efectuat în termen acest al doilea vărsământ, se vor vinde în contul acționarilor conform art. 170 din Codul de comerț.

Pentru vărsămintele neefectuate în termen va curge o dobândă de întârziere de 8%.

Vărsămintele se vor efectua în București la Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. și la Banca de Scont a României pentru contul societății.

Administratorul delegat al Societății

J. FOTINO

A apărut Statistica Judiciară pe anii 1912, 1913 și 1914, însoțită cu o dare de seamă asupra datelor statistice de d-l Dr. E. C. DECUSARA, Șeful Statisticii Judiciare din Direcțiunea Generală a Statisticii.